

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

PROBLEMATIKA ODDLUŽENÍ FYZICKÝCH OSOB

Bc. Filip Thér

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Filip Thér

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Problematika oddlužení fyzických osob

Název anglicky

Complexity of debt relief of natural persons

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě provedené analýzy právní úpravy vyhodnotit problematiku insolvenčního řízení oddlužení fyzických osob se zaměřením na podmínky povolení oddlužení, schválení oddlužení soudem, sledování platební morálky a chování dlužníka v procesu oddlužení, sledování porušení podmínek oddlužení. V praktické části dojde k ověření teoretických podmínek v praxi.

Metodika

V úvodu diplomové práce bude především shromažďována a prostudována příslušná literatura pro zpracování zadané práce, přičemž využito bude metod deskripce, především pak metody excerptce. Následně bude provedeno rozřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové analýzy právních textů jednotlivých částí. Pro získání podkladů pro analytickou část práce pak bude využito konzultace s odborníky, rozhovorů a možnosti získání statistických dat. Metodou syntézy dojde k vyhodnocení získaných dat pro aplikační část práce. V závěru diplomové práce dojde k sumarizaci výsledků a interpretaci vlastního zjištění. Poté následuje vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Insolvenční řízení, insolvenční návrh, insolvenční soud, insolvenční správce, dlužník, věřitel, úpadek, oddlužení

Doporučené zdroje informací

- HÁSOVÁ, J. MORAVEC, T. Insolvenční řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 280 s. ISBN 978-80-7400-459-9
- HAVEL, B. Oddlužení – zbraň nebo hrozba? Právní rozhledy, 2007, č. 2.
- KOZÁK, J. BUDÍN, P. DADAM, A. PACHL, L. Insolvenční zákon a související předpis, Nařízení rady (ES) o úpadkovém řízení, komentář, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. ISBN 978-80-7357-107-0.
- KOZÁK, J., BUDÍN, P., PACHL, L. Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají. Brno: Rašínova vysoká škola, 2008. ISBN 978-80-87001-10-3.
- MARŠÍKOVÁ, J. a kol. Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-257-8
- MARŠÍKOVÁ, J. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 301 s. ISBN 978-80-7380-568-5.
- SMOLÍK, P. Oddlužení v právním řádu ČR. V Praze: C.H. Beck, 2016. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-617-3.
- SMRČKA L., PLAČEK J., SCHÖNFELD J., LOUDA L. Insolvenční řízení: (očekávání, realita a budoucnost insolvenčního zákona). 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 2016. ISBN 978-80-7431-151-2.
- WINTEROVÁ, A. Macková, A. a kolektiv. Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 1. vyd. Praha: Leges, 2015. str. 352. ISBN 978-80-7502-077-2.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 2. 10. 2019

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 10. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Problematika oddlužení fyzických osob" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Janě Borské, Ph.D., vedoucí diplomové práce, za její odborné rady a připomínky, jakožto i za ochotu a trpělivost, jež mi při zpracování této diplomové práce věnovala.

Problematika oddlužení fyzických osob

Abstrakt

Tato diplomová práce přináší ucelený rozbor problematiky oddlužení fyzických osob, a to z hlediska vývoje právní úpravy oddlužení a jeho samotného průběhu. Současně odhaluje aktuální nedostatky toho institutu, nabízí možnosti prevence nadměrného zadlužení a ztraktivnění tohoto odvětví pro lidi neschopné hradit své dluhy. Provedenou případovou studií reálných insolvenčních řízení je sledováno, jakým způsobem se daří stanovené zákonné požadavky v rámci oddlužení dlužníkům plnit, jak k tomuto přistupují insolvenční soudy, věřitelé či ustanovení insolvenční správci.

Výsledkem je porovnání teoretických poznatků s reálnými příklady z praxe a vyhodnocení jejich funkčnosti. Smyslem práce tedy bylo na základě provedené analýzy právní úpravy vyhodnotit problematiku insolvenčního řízení oddlužení fyzických osob se zaměřením na podmínky povolení oddlužení, schválení oddlužení soudem, sledování platební morálky a chování dlužníka v procesu oddlužení a sledování porušování podmínek oddlužení. V závěru práce jsou pak formulovány výsledky analýzy oddlužení a zhodnocení, do jaké míry se daří dlužníkům podmínky oddlužení plnit a jak k jejich případnému neplnění přistupují jednotlivé insolvenční soudy.

Klíčová slova: Insolvenční řízení, insolvenční návrh, insolvenční soud, insolvenční správce, dlužník, věřitel, úpadek, oddlužení

Complexity of debt relief of natural persons

Abstract

This Diploma thesis refers to comprehensive analysis of the debt relief of physical persons and its problematics from the view of development of the legislation and the whole process of debt elimination. At the same time it reveals actual deficiency of this institute and offers the possibilities to prevent physical persons from excessive debts. It also aspires to make this institute more attractive for people who are unable to pay for their debts. The real case studies were implemented to this thesis to observe, how the debtors legal requirements are fulfilled within the insolvency, what is the Insolvency Court, Creditors or Insolvency Administrators approach to it.

The result is the comparison of theoretical findings and the real cases from praxis and as well the evaluation of its functionality. The purpose of this thesis is the evaluation of insolvency problematics and the debt elimination of the individuals based on the analysis of legislation. The thesis is also focused on conditions for authorizing debt relief, approval of debt relief by the court, observing payment morality approach and the debtors behaviour during the whole debt relief process and observation of a breach of debt relief conditions. At the conclusion of the thesis the results of the analysis of debt relief and evaluation is formulated and to what extent the debtors manage to meet the conditions of debt relief and what is the individual Insolvency Courts approach if the requirements are not fulfilled by the debtors.

Keywords: Insolvency Proceedings, Insolvency Petition, Insolvency Court, Insolvency Administrator, Debtor, Creditor, Bankruptcy, Debt Relief

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
2.3 Oddlužení	15
2.4 Historie.....	15
2.5 Prameny insolvenčního práva	17
2.5.1 Insolvenční zákon	17
2.5.2 Další prameny insolvenčního práva.....	19
2.6 Úpadek a možnosti jeho řešení	20
2.6.1 Definice úpadku.....	20
2.7 Oddlužení – sanační způsob řešení úpadku	23
2.8 Insolvenční návrh	24
2.9 Sepisovatelé insolvenčních návrhů	26
2.10 Insolvenční správce.....	28
2.10.1 Oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce.....	29
2.10.2 Ustanovení insolvenčního správce.....	29
2.10.3 Úloha insolvenčního správce v oddlužení	30
2.10.4 Pojištění insolvenčního správce.....	30
2.10.5 Odpovědnost insolvenčního správce za škodu	31
2.10.6 Povinnost mlčenlivosti insolvenčního správce.....	31
2.10.7 Odměňování insolvenčního správce	31
2.11 Rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení	33
2.12 Rozhodnutí o povolení oddlužení	33
3 Průběh řízení po rozhodnutí o povolení oddlužení	34
3.1 Účastníci insolvenčního řízení	34
3.1.1 Dlužník.....	34
3.1.2 Věřitelé.....	35
3.2 Příhláška pohledávek	35
3.3 Dělení pohledávek.....	36
3.4 Povolení oddlužení.....	37
3.5 Schválení oddlužení	37
3.6 Povinnosti účastníků řízení po schválení oddlužení	39
3.6.1 Povinnosti dlužníka.....	39
3.6.2 Povinnosti insolvenčního správce.....	41

3.6.3	Povinnost plátce příjmu dlužníka	42
3.7	Společné oddlužení manželů	42
3.8	Důvody k zamítnutí oddlužení	47
3.9	Skončení insolvenčního řízení	48
3.9.1	Osvobození od zbytku dluhů	49
4	Vlastní práce	51
4.1	Úvod do případových studií	52
4.1.1	PŘÍPADOVÁ STUDIE „A“	52
4.1.2	PŘÍPADOVÁ STUDIE „B“	56
4.1.3	PŘÍPADOVÁ STUDIE „C“	60
4.1.4	PŘÍPADOVÁ STUDIE „D“	61
4.1.5	PŘÍPADOVÁ STUDIE „E“	62
4.1.6	PŘÍPADOVÁ STUDIE „F“	65
4.2	Výstupy z případových studií	66
4.3	Vývoj zahájených insolvenčních řízení v ČR	71
4.3.1	Změny nezabavitelných částek	74
4.4	Zákon LEX COVID	76
4.5	Dopady tzv. lex covid do insolvencí fyzických osob	78
4.6	Dočasné změny v insolvenční oblasti	78
5	Zhodnocení výsledků a doporučení	80
5.1	Případové studie	80
5.2	Nezabavitelné části příjmů dlužníků	82
5.3	Počet zahájených insolvenčních řízení	82
5.4	Doporučení	83
6	Závěr	86
	Seznam použitých zdrojů	88
6.1	Odborná literatura	88
6.2	Elektronické zdroje	89
6.3	Právní předpisy	90
6.4	Ostatní zdroje	92
7	Přílohy	93

Seznam grafů

Graf 1 – Vývoj zahájených insolvenčních řízení fyzických osob v ČR za roky 2015 - 2020	72
Graf 2 – Vývoj zahájených insolvenčních řízení fyzických osob v ČR	73
Graf 3 – Vývoj nezabavitelné částky v letech 2019 – 2021	75

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Výstupy z případových studií	67
Tabulka 2 – Vývoj nezabavitelné části příjmů pro čistý příjem ve výši 20.000,- Kč měsíčně (v Kč)	75

Seznam použitých zkratk

IZ	zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

1 Úvod

Dnešní doba přináší pro běžné lidi mnoho možností, současně ale i mnoho nástrah. Lidé jsou prostřednictvím reklam a masmédií přemlouváni vzít si úvěr či půjčku, a to na cokoliv. Banky se předhánějí v nabídkách nejnižších úroků, a ke sjednání úvěru či půjčky pak lidem postačí jen dva osobní doklady za účelem prokázání totožnosti. A co když banky na žádost o půjčku řeknou ne? Je tu zástup nebankovních společností, které slibují ještě nižší úrok, bez skrytých poplatků a peníze do 5 minut na účtu. Nabídka je tak více než bohatá a vybrat si může každý. V podmínkách tržní ekonomiky je proto vznik závazku zcela klasický jev a ve své podstatě se stal běžnou součástí každodenního života lidí.

Bohužel, velkou skupinou lidí, kteří na výše uvedené nabídky reagují, jsou lidé s nízkou finanční gramotností, kteří nejsou schopni reálně zhodnotit své možnosti, a to především v dlouhodobém časovém horizontu. Zcela dobrovolně se tak zadluží na dlouhá léta dopředu. Následkem příjmových změn, ztráty zaměstnání, zdravotních komplikací nebo jen součtem běžných splátek se lidé dostávají do potíží, kdy své závazky nejsou schopni v době splatnosti splnit. Pouze otázkou času je pak zdánlivě neřešitelná situace, kdy mluvíme o tzv. dluhové pasti či dluhové spirále, kdy je dluh splácen novou půjčkou. Výsledkem pak může být výrazné zhoršení kvality života lidí, nekonečný počet exekucí, a dokonce jejich vyčlenění z ekonomického života. Dlužník, jehož dluhy výrazně převyšují jeho příjmy, není nijak motivován, aby své věřitele uspokojil, neboť jakkoliv splátka je pouze korekcí stále narůstající dlužné částky o zákonné úroky z prodlení, smluvní pokuty a jiné příslušenství. Pro věřitele je pak dlužník nemajíc již žádný zpeněžitelný majetek a potřebný příjem neřešitelný. Navíc proces vymáhání je výrazně nákladný, a to bez záruky uspokojení jejich pohledávky.

Východiskem z této dluhové pasti je pak insolvenční řízení prostřednictvím institutu oddlužení. Za předpokladu splnění podmínek stanovených insolvenčním zákonem umožňuje dlužníkům konečné vyřešení jejich dosavadních dluhů. Pro dlužníky to znamená druhou šanci, kdy se mohou vrátit zpět do ekonomického života. Pro věřitele je insolvenční řízení zárukou alespoň částečného uspokojení jejich pohledávek.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je přinést ucelený rozbor problematiky oddlužení fyzických osob, tj. obyčejných lidí, kteří nezvládli unést břemeno svých závazků a chtějí tuto situaci řešit. Na základě provedené analýzy právní úpravy bude vyhodnocena problematika insolvenčního řízení oddlužení fyzických osob se zaměřením na podmínky povolení oddlužení, schválení oddlužení soudem, sledování platební morálky včetně chování dlužníka v procesu oddlužení a sledování porušení podmínek oddlužení. V praktické bude vyhodnocena problematika oddlužení formou případové studie vybraného řízení z praxe. Dílčím cílem bude zjištění vývoje zahájených insolvenčních řízení s ohledem na provedené novely insolvenčního zákona a změny podmínek pro vstup fyzických osob do insolvenčního řízení. K naplnění hlavního cíle práce bude dalším dílčím cílem vyhodnocení změn ve výši nezabavitelných částek příjmů dlužníků, které přímo souvisí s plněním stanovených podmínek dlužníků v rámci jejich schváleného oddlužení.

2.2 Metodika

Tato diplomová práce je členěna na dvě části, tedy teoretickou část a část vlastní práce autora.

Teoretická část vychází především ze shromáždění a prostudování příslušné literatury pro zpracování zadané práce, tedy odborné literatury, právních předpisů, jakožto i odborných článků na internetu, které se problematikou oddlužení fyzických osob zabývají. Stěžejním pramenem bude právní úprava: zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení, dále zákon č. 312/2006 Sb. o insolvenčních správcích a zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Mezi podstatné literární prameny pak patří literatura od autorů Jiřiny Hásové a Tomáše Moravce, kniha *Insolvenční řízení, 1. vydání*, dále pak kniha autorů Jolany Maršíkové a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy, a Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání autora Petra Smolíka.

Zdroje budou setříděny podle právní síly a pro jejich následné zpracování bude využito metod deskripce, především pak metody excerpce, Výstupy excerpce budou roztříděny dle předem stanovených klíčových znaků. Dále bude provedena obsahová analýza jednotlivých částí právních textů.

Pro získání kvantitativních podkladů pro analytickou část práce bude využito statistických dat získaných především v databázi Českého statistického úřadu, Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a České národní banky. Kvalitativní část pak bude zajištěna prostřednictvím konzultací s odborníky a rozhovorů s účastníky insolvenčního řízení. Metodou syntézy pak dojde k vyhodnocení získaných dat pro aplikační část práce.

V celém průběhu této práce jsou citovány názory odborníků a právní předpisy i ve svém originálním znění a podobě. Citace jsou vedeny ve formě poznámek pod čarou.

Část vlastní práce autora bude zpracována na základě vlastních zkušeností ze zaměstnání. V rámci vybraných insolvenčních řízení, která probíhala formou schváleného oddlužení plněním splátkového kalendáře, bude prostřednictvím deskripce nastíněn průběh celého řízení a tento následně porovnán s právními předpisy uvedenými v insolvenčním zákoně a s pokyny uloženými insolvenčními soudy. Výstupy budou následně zavedeny do tabulek, případně grafů. Tato data budou následně využita pro analýzu jednotlivých řízení. Z důvodu ochrany osobních údajů, byť insolvenční rejstřík je veřejně dostupný, budou osobní údaje dlužníků anonymizovány.

Jednotlivá insolvenční řízení jsou pak záměrně vybrána napříč Krajskými soudy v České republice s cílem dosažení objektivity zjištěných výstupů pro další analytické zpracování. Jednotlivá řízení budou současně hodnocena s důrazem na individuální požadavky jednotlivých soudů a jejich plnění účastníky insolvenčního řízení.

V rámci rozboru jejich průběhu bude kladen důraz přístup insolvenčního soudu v reakci na chování dlužníka v samotném oddlužení. Dále dojde k prozkoumání vývoje podaných insolvenčních návrhů v České republice v závislosti na proběhlé změny podmínek

oddlužení v rámci novel insolvenčního zákona. Na závěr praktické části dojde k ověření a vyhodnocení teoretických podmínek v praxi.

Přílohou této práce pak budou současně i vybrané dokumenty z výše uvedených řízení, které jsou zásadní pro celý průběh insolvenčního řízení.

V závěru diplomové práce dojde k sumarizaci výsledků a interpretaci vlastního zjištění. Poté následuje vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce. Po vyhodnocení výzkumu a zjištění případných nedostatků budou navržena opatření k nápravě.

2.3 Oddlužení

Institut oddlužení, tzv. druhá šance, je příležitostí pro lidi, kteří se ocitli v tíživé a často neřešitelné situaci, kdy jejich dluhy přesáhly únosnou mez. Svérázným úlem pohledu se může zdát, že tento institut není zapotřebí, neboť takoví lidé si za svojí situaci mohou sami a nezaslouží si speciální přístup či jednání, které by jim mělo pomoci se dluhů zbavit, natož jim nesplacené dluhy odpustit. Takový dlužník, často vyčleněn ze společnosti, je však bez jakékoliv motivace své dluhy řešit. Pro věřitele se jejich pohledávky stávají nedobytnými bez naděje do budoucnosti. Takto vzniklá situace má pak negativní dosah i na celou stabilitu společnosti, neboť takový dlužník nepřináší žádné ekonomické hodnoty a vstupy, ze kterých by měli užitek ostatní. Řešení takovéto situace proto nabízí insolvenční řízení. Dochází tak k žádoucímu kompromisu mezi zúčastněnými stranami, a to při zákonem stanovených podmínkách.

2.4 Historie

Zmínky o řešení dluhů, tj. o oddlužení, se vyskytují již v Chammurapiho kodexu nebo v Tóře. V těchto kodexech je pak uveden tzv. svobodný rok, tedy období každého sedmého roku, které umožňovalo dlužníkům řešit své závazky a zbavit se tak svých dluhů. Předlužení dlužníka však dříve bylo řešeno spíše likvidačním způsobem majícím odplatnou funkci, kdy nedocházelo k dostačujícímu uspokojení věřitelů, a to ať už šlo o existenci otroctví, vězení pro dlužníky, nebo takřka jediného způsobu řešení úpadku, a to konkursem.¹

Další odkaz na možnosti oddlužení nacházíme v období Římské říše. V situaci, kdy měl dlužník více věřitelů, které nedokázal uspokojit, umožnil tzv. praetor² věřitelům ujmout se dlužníkovy veškerého majetku a tento zpeněžit. V období vlády císaře Justiniána se pak metodika změnila, když dala vzniknout jedné ze základních zásad insolvenčního práva, tj. zásady per condicio creditorum neboli zásady poměrného uspokojení. Ke

¹ SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2016. s 30. ISBN 978-80-7400-617-3.

² starořímský nejvyšší hodnostář a soudní úředník

zpeněžování majetku dlužníka bylo již přístupováno po částech a výtěžek byl rozdělován mezi věřitele dle příslušného poměru jejich pohledávek.³

V rámci dnešní Evropy můžeme mluvit o právních úpravách německých, především lubecké či hamburské městské právo a pozdější augsburský dražební řád z roku 1447. V Anglii úpravu úpadku dlužníka řídil tudorovský zákon Statute of Bankrupts z roku 1542, ve Francii pak v Colbertově obchodní ordonanci z roku 1673.⁴

Právo bylo následně postupně upravováno několika předpisy, kdy za zmínku stojí Deklaratoria a Novella z roku 1640, josefínský konkurzní řád z roku 1781 nebo rakouský konkurzní řád z roku 1914.⁵

Institutu samotného oddlužení se ale žádný z těchto předpisů nijak nevěnoval.

U nás byla právní úprava přijata až v devadesátých letech minulého století, a to zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, avšak pro fyzické osoby nebylo vyrovnání jako způsob řešení úpadku příliš vhodné, neboť vyžadovalo vysoké uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů a neplnilo tak tíženou sanační funkci.⁶

Do našeho právního řádu se samotné oddlužení fyzických osob dostalo teprve až nedávno. V našem prostředí je tedy oddlužení fyzických osob, resp. celkové insolvenční řízení, v zásadě novým odvětvím. Současně jej lze ale popsat jako rychle se vyvíjející obor, neboť zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, který je základním pramenem tohoto oboru, již byl od své účinnosti, která nastala 1. ledna 2008, dvaatřicetkrát novelizován. S ohledem na aktuální situaci jistě můžeme očekávat jeho další změny. Rychlost, jakým se tento obor vyvíjí, však nemusí být hodnocena jako pozitivní, a to z

³ WINTEROVÁ, Alena. MACKOVÁ, Alena. a kolektiv. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. s. 196. ISBN 978-80-7502-299-8.

⁴ WINTEROVÁ, Alena. MACKOVÁ, Alena. a kolektiv. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. s. 197. ISBN 978-80-7502-299-8.

⁵ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Úvod do insolvenčního práva*. Key Publishing, 2008. s. 25-35. ISBN 8087071540.

⁶ SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 30. ISBN 978-80-7400-617-3.

hlediska právní stability. V návaznosti na výše uvedený počet novel a účinnost IZ, tj. 11 let, zjišťujeme, že tento je novelizován v průměru třikrát do roka. Množství těchto změn má pak zcela zásadní dopad na právní jistotu, kterou tak můžeme hodnotit jako ne moc velikou.

2.5 Prameny insolvenčního práva

2.5.1 Insolvenční zákon

Insolvenční právo je upraveno insolvenčním zákonem, který je rovněž základním pramenem a náhradou za předchozí zákon o konkursu a vyrovnání. Účinnosti pak tento zákon měl nabýt 1. 1. 2007, avšak z důvodu nepřipravenosti insolvenčního rejstříku⁷ byla účinnost zákonem č. 108/2007 Sb. odložena na 1. 1. 2008.

Nový insolvenční zákon již obsahoval sanační způsob řešení dlužníkovy úpadku. Upravoval jak řešení úpadku dlužníka podnikatele (reorganizace), tak i dlužníka nevykonávajícího podnikatelskou činnost (oddlužení). Ačkoliv si mnozí od insolvenčního zákona slibovali, že tento bude především stabilní a problematiku bude řešit komplexně, skutečnost očekávání nenaplnila, neboť k první novele došlo ještě před samotným nabytím jeho účinnosti, a to zákonem č. 217/2009 Sb., tzv. doprovodným zákonem. Dnes můžeme konstatovat, že původní návrh zákona vykazoval mnoho nedostatků.⁸

Na samotné oddlužení z výše uvedených novel měla významný dopad např. novela v rámci zákona č. 217/2009 Sb., která umožnila dlužníkům žádat o jinou, než zákonem stanovenou splátku, tj. sníženou splátku. Rovněž oddlužení formou splátkového kalendáře byla svěřena do správy insolvenčního správce. Další významnou novelou pak byla novela v rámci zákona č. 294/2013 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2014. Tato bývá jinak nazývána jako revizní novela a reagovala na dosavadní praxi s aplikací IZ. Bylo zavedeno společné

⁷ Insolvenční rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují údaje o jednotlivých insolvenčních řízeních. Každé insolvenční řízení zde má svůj spis, ve kterém jsou zapsány údaje o dlužníkovi, jeho insolvenčním správcem a dále o průběhu celého insolvenčního řízení. Tento spis je rozdělen na 5 oddílů (oddíl A – řízení do úpadku, oddíl B – řízení po úpadku, oddíl C – incidenční spory, oddíl D – ostatní, oddíl P – přihlášky), ve kterých jsou chronologicky za sebou řazeny jednotlivé události.

⁸ SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 31. ISBN 978-80-7400-617-3.

oddlužení manželů, rovněž otevřela možnost oddlužení i dlužníkům podnikatelům. Zásadní změnu přinesla i v otázce střetu insolvenčního řízení a exekučního řízení, kdy s konečnou platností potvrzovala dominanci insolvence. Další podstatná novela proběhla v rámci zákona č. 64/2017 Sb, účinného dne 1. 7. 2017, se kterou je spojena především snaha zefektivnit práci a insolvenčním soudům tak ulehčit správu institutu oddlužení. Byl vytvořen seznam tzv. akreditovaných osob, které měli oprávnění sepisovat dlužníkům návrhy na povolení oddlužení. Současně novela odstranila osobní jednání před soudem spojené s přezkumem přihlášených pohledávek a tyto nahradila osobním jednáním mezi dlužníkem a ustanoveným insolvenčním správcem. Schůze věřitelů je pak svolána pouze na výslovnou žádost věřitelů. Dále došlo ke zpřísnění podmínek pro prohlášení konkursu na majetek dlužníka, a to pro případ nesplnění podmínek pro povolení oddlužení nebo zrušení oddlužení pro neplnění jeho podmínek.⁹

Zcela zásadní novelou je nedávná novela v rámci zákona č. 31/2019 Sb. účinná 1. 6. 2019, označována jako oddlužovací novela. Ta usnadňuje soudům správu institutu oddlužení, především však zmírňuje podmínky vstupu do oddlužení, neboť zbořila bariéru uspokojení 30 % pohledávek věřitelů. Doktorka Jolana Maršíková, místopředsedkyně Krajského soudu v Hradci Králové k tomu uvedla, že: *„Jediný problém, alespoň z mého pohledu byl problém určité matematiky, jestli nám dlužník dosáhne na třiceti procentní oddlužení. Tedy jsme posuzovali výdělkové možnosti dlužníka, jeho předpokládané budoucí výdělkové možnosti, uvažovali jsme o výši dluhů, které nám dlužník uvedl v insolvenčním návrhu, propočítávali jsme náklady a zvažovali jsme, jestli dlužník má na oněch 30 % pohledávek svých věřitelů. Tahle matematika už odpadla, ta ekonomická nabídka stojí úplně jinak a není vázána na velikost dluhů dlužníka, takže na začátku pouze nepočítáme.“*¹⁰

Na tuto dříve zákonnou zásadu minimálního uspokojení věřitelů pak již není hleděno ani jak při vstupu do oddlužení, tj. dlužník nemusí prokazovat, že je ze svých příjmů schopen uspokojit alespoň tuto minimální výši pohledávek věřitelů, tak dokonce ani na konci samotného oddlužení. Ke změnám došlo i co se týká nového znění ust. § 172 odst. 2 IZ,

⁹ KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 32-35. ISBN 978-80-7598-578-1.

¹⁰ ROZHOVOR [online]. Dostupné z: <https://legaltv.cz/2020/02/07/3528/> [cit. 24. 6. 2020]

dle kterého se pro účely oddlužení považují za podřízené pohledávky s výjimkou pohledávek uvedených v ust. § 170 také úroky, úroky z prodlení, poplatek z prodlení a smluvní pokuta ve výši, ve které v souhrnu převyšují výši jistiny přihlášené pohledávky k okamžiku jejího vzniku. Novela upravuje dle ust. § 398 odst. 6 i okolnosti vydání dlužníkovy obydli ke zpeněžení. To je možné pouze za předpokladu, že hodnota takového obydli není větší než hodnota určená dle prováděcího předpisu.¹¹ Mezi další důležité změny pak členíme i úpravu způsobu oddlužení, neboť aktuálně již není možné vést oddlužení jen plněním splátkového kalendáře, ale pouze jeho kombinací se zpeněžením majetkové podstaty. Velice se také zmírnily podmínky v oddlužení pro invalidní a starobní důchodce, kterým novela přinesla zkrácenou dobu oddlužení na 3 roky.

2.5.2 Další prameny insolvenčního práva

Dalšími prameny jsou prováděcí vyhlášky, které podrobněji upravují náležitosti některých podání v rámci insolvenčního řízení. Tyto pak vydává přímo Ministerstvo spravedlnosti na základě zmocnění v ust. § 431 IZ. Konkrétními vyhláškami jsou např. vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení, vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů a vyhláška č. 191/2007 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení a o změně vyhlášky č. 191/2017 Sb. Dalším pramenem může být i nařízení vlády č. 189/2019 Sb., o způsobu určení hodnoty obydli, kde jsou upraveny podmínky, za jakých dlužník není povinen vydat své obydli. Pro samotnou činnost insolvenčního správce je zcela zásadní zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, který je dále na základě zmocňujících ustanovení tohoto zákona proveden vyhláškou č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, vyhláškou č. 314/2007 Sb., o minimálním limitu pojistného plnění a minimálních standardech pojistných smluv insolvenčních správců, a dále vyhláškou č. 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v

¹¹ Nařízení vlády ze dne 22. 7. 2019 č. 189/2019 Sb., o způsobu určení hodnoty obydli, které dlužník není povinen vydat ke zpeněžení [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-189> [cit. 28. 7. 2020]

provozovně. Mezi další pramen počítáme i úpravu obsaženou v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Samotnou aplikaci občanského soudního řádu upravuje pro insolvenční řízení § 7 IZ. Využití obecných pravidel vychází z předchozích zkušeností za účinnosti zákona o konkursu a vyrovnání. Ve stejné komparaci jsou i ustanovení zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, kdy k jejich užití dochází v případech, kde pro danou situaci nelze jednoznačně užít ustanovení občanského soudního řádu. Ust. § 7 IZ užití těchto norem vymezuje tak, že se užití pouze v případech, kdy v insolvenčním zákoně neexistuje zvláštní úprava a současně nesmí být tento postup v rozporu se zásadami insolvenčního řízení, které jsou vymezeny především v ust. § 5 IZ.¹²

Pod prameny insolvenčního práva můžeme řadit i právní úpravy s ním související, a to jak v oblasti soukromého hmotného práva, tak ve zvláštních odvětvích práva veřejného, zejména pak trestního.¹³

2.6 Úpadek a možnosti jeho řešení

2.6.1 Definice úpadku

Úpadek je definován v ust. § 3 IZ, přičemž jsou vymezeny jeho dvě formy, tj. platební neschopnost (§ 3 odst. 1 IZ) a předlužení (§ 3 odst. 4 IZ). Společným znakem obou forem je pluralita věřitelů. To znamená, že o úpadku nemůže být uvažováno v případě, že dlužník má pouze jednoho věřitele. Takový věřitel se pak může domáhat své pohledávky v rámci nalézacího a následně vykonávacího řízení, resp. exekučního řízení. Aby nedocházelo k účelovému vytváření plurality věřitelů, insolvenční zákon dle ust. § 143 odst. 2 nepovažuje toho, na něhož bylo v době šesti měsíců před podáním insolvenčního návrhu nebo zahájením insolvenčního řízení převedena pohledávka nebo její část, insolvenčním návrhovatelem. Pluralita věřitelů nevzniká ani v případě, že věřitel, který je uveden v insolvenčním návrhu, nechce svoji pohledávku vůči dlužníku uplatňovat, případně se jedná o zanedbatelné příslušenství pohledávky, kterou dlužník již uhradil.¹⁴

¹² KOZÁK, J. a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 35-36. ISBN 978-80-7598-578-1.

¹³ tzv. úpadkové trestné činy vymezené ust. § 222–227 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2015, č. j. 4 VSPH 2154/2015-A-12 [online]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/4VSPH2154/2015> [cit. 29. 7. 2020]

Dalšími znaky, které musejí být splněny kumulativně, je existence závazků dlužníka více než 30 dnů po jejich splatnosti a neschopnost dlužníka tyto závazky splnit.¹⁵ První znak obvykle není složité naplnit, neboť zpravidla je znám údaj o splatnosti, avšak druhý znak, tj. prokázat neschopnost dlužníka splnit své závazky, již řadu úskalí nabízí. Důkazní břemeno pak nese věřitel, který musí prokázat, že dlužník své závazky neplní pouze kvůli své neochotě. Zásadním kritériem je pak množství dlužníkovy majetku, zda-li je postačující k úplnému uspokojení pohledávek věřitelů v rámci vykonávacího řízení.¹⁶ Insolvenční zákon v tomto poskytuje 4 vyvratitelné právní domněnky, dle kterých lze předpokládat insolventnost dlužníka.¹⁷ Jedná se tedy o situaci, kdy:

- dlužník zastavil platby u podstatných částí svých peněžitých závazků,
- své závazky přestal plnit po dobu delší než 3 měsíce po splatnosti,
- není schopen uspokojit své věřitele výkonem rozhodnutí nebo exekucí,
- dlužník nepředložil seznamy uvedené v § 104 odst. 1 IZ.

Dlužník má následně možnost tyto domněnky vyvrátit, avšak musí prokázat, že je schopný splnit ty závazky, které soud považuje pro rozhodnutí o insolvenčním návrhu za ověřené.¹⁸

Pro dlužníka vykonávacího podnikatelskou činnost, jenž vede účetnictví, je dle ust. § 3 odst. 3 IZ zakotvena také právní domněnka platební schopnosti dlužníka plnit své závazky, a to za situace, kdy je tzv. „mezera krytí“ stanovená ve výkazu likvidity menší než 1/10 výše dlužníkových peněžitých závazků, nebo pokud výhled vývoje likvidity osvědčuje, že mezera krytí klesne v období, na které se výhled vývoje likvidity sestavuje, pod 1/10 výše dlužníkových splatných peněžitých závazků. K výkazu stavu likvidity se pak v případě podání insolvenčního návrhu věřitelem přihlíží pouze, pokud jej dlužník předloží

¹⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 11. 2008, sp. zn. 1 VSPH 165/2008 [online]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/4VSPH2154/2015> [cit. 29. 7. 2020]

¹⁶ SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 52. ISBN 978-80-7400-617-3.

¹⁷ ust. § 3 odst. 2 insolvenčního zákona

¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 1. 3. 2012, sp. zn. 29 NSČR 38/2010 [online]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29NSCR38/2010> [cit. 29. 7. 2020]

insolvenčnímu soudu nejpozději do 14 dnů od zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku.¹⁹

Případ předlužení pak platí pouze pro právnické osoby nebo fyzické osoby podnikající.

Insolvenční zákon definuje předlužení jako situaci, kdy má dlužník více věřitelů, a součet jeho závazků převyšuje jeho hodnotu majetku.²⁰ Při předlužení se tak stanovuje celková hodnota dlužníkovy majetku s ohledem k další správě tohoto majetku (např. nájemné), nebo k zisku z následného provozování podnikatelské činnosti, a tato se porovnává se všemi jeho splatnými i nesplatnými závazky. V intencích této judikatury není předpokladem pro zjištění úpadku dlužníka ve formě předlužení osvědčení existence další osoby se splatnou pohledávkou vůči dlužníku, ale insolvenční návrhovaatel je povinen doložit existenci své splatné pohledávky a osvědčit úpadek dlužníka.²¹

Insolvenční řízení však nemůže být vedeno, a tím ani splnit svůj cíl, aniž by byl úpadek zjištěn. V situaci, kdy je úpadek dlužníka zjištěn, je třeba rozhodnout o způsobu jeho řešení. Dle ust. § 4 odst. 1 IZ známe celkem 4 způsoby řešení, tj.:

- konkurs,
- reorganizace,
- oddlužení,
- zvláštní způsoby řešení úpadku, které tento zákon stanoví pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů.²²

Výše uvedené způsoby řešení úpadku můžeme rozdělit na likvidační a sanační. Mezi likvidační způsoby řešení úpadku dlužníka pak lze řadit konkurs, případně nepatrný konkurs, a dále zvláštní způsoby řešení úpadku.

¹⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1. 1. 2018. Praha: Leges, 2018. s. 8. ISBN 978-80-7502-257-8.

²⁰ Ust. § 3 odst. 4 IZ [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-159> [cit. 21. 7. 2020]

²¹ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 7. 2019, sp. zn. 29 NSCR 206/2017 [online]. Dostupné z: <https://iudictum.cz/286653/29-nscr-206-2017> [cit. 30. 7. 2020]

²² Ust. § 4 odst. 1 IZ [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182> [cit. 25. 7. 2020]

Častějším způsobem řešení je konkurs. Pokud je konkurs prohlášen, dojde k úplnému zpeněžení dlužníka majetku, tzv. majetkové podstaty, prostřednictvím insolvenčního správce a z výtěžku jsou následně poměrně uspokojeni věřitelé v rámci rozvrhu.

Zásadní nevýhodou konkursu pro dlužníky je existence neuspokojených pohledávek věřitelů i po jeho skončení. Rovněž pro dlužníky vykonávající podnikatelskou činnost znamená konkurs současně i konec jejich podnikání. Nevýhody tohoto řešení se však netýkají pouze dlužníků, ale i jejich věřitelů. Věřitelé jsou uspokojeni pouze z majetkové podstaty dlužníka, která však v tu dobu má již obvykle malou hodnotu.²³

Naproti tomu reorganizace a oddlužení patří mezi sanační způsoby řešení. Výhodou těchto způsobů je především větší uspokojení pohledávek věřitelů, neboť dlužník i nadále může být ekonomicky aktivní a může nadále provozovat svoji podnikatelskou činnost. To je podstatou i reorganizace, neboť dlužníkovi je zachována podnikatelská činnost, byť v omezeném režimu. K větším uspokojení pohledávek věřitelů pak zpravidla dochází díky správně nastavenému reorganizačnímu plánu, v rámci kterého by mělo docházet i ke zvětšování majetkové podstaty dlužníka.

2.7 Oddlužení – sanační způsob řešení úpadku

Cílem samotného oddlužení je, aby byl dlužník zbaven dosavadních závazků, ať již uspokojených či neuspokojených, a mohl se vrátit zpět do ekonomického života. Často je tento proces nazýván „druhou šancí“, a znamená to pro dlužníky především život bez dluhů, exekutorů a vymahačů. Cesta k této druhé šanci však není jednoduchá. V rámci IZ jsou specifikovány podmínky, za kterých může k osvobození od dosud neuspokojených závazků dlužníka dojít. Osvobozením se však nerozumí zánik takového závazku, ale dále existují jako naturální obligace.

²³ WINTEROVÁ, Alena; MACKOVÁ, Alena a kolektiv. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. s. 283. ISBN 978-80-7502-299-8.

Hlavní podmínkou k dosažení oddlužení je zaplacení zákonem určené části pohledávek věřitelů, které tito za dlužníkem v rámci insolvenčního řízení uplatňují. Pro věřitele proto oddlužení znamená naději, že získají alespoň část svých pohledávek, kterých by se museli jinak domáhat v rámci vykonávacího řízení, resp. exekučního řízení s rizikem nejistého výsledku. Do rozporu se základními zásadami insolvenčního řízení, především se zásadou co nejvyššího uspokojení věřitelů, se pak samotné oddlužení může dostat co se sociálního rozhledu týká, neboť oddlužení na rozdíl od reorganizace (rovněž sanačního způsobu řešení úpadku) řeší sociální situaci dlužníka a následně jako zapojení do ekonomicko – právního života.²⁴

Proces oddlužení tak dopadá daleko dál než jen pro osoby, jež jsou účastníky insolvenčního řízení (zejména dlužníka a věřitele). V případě splnění podmínek a úspěšného oddlužení je dlužník osvobozen od placení zbytku neuhrazených dluhů. Věřitelům tak často zůstává pohledávka v různé výši neuspokojena, což může vyvolat reakci ve formě omezení dostupnosti a zvýšení cen úvěrů, neboť věřitelé zpřísní podmínky pro jejich poskytování. Do nevýhodné pozice se tak mohou dostat dlužníci, kteří ač své závazky řádně splatí, budou následně dotčeni zhoršenou dostupností úvěrů, případně navýšením jejich cen.²⁵

Ačkoliv tento sociální rozměr oddlužení může být vnímán negativně, je nesporné, že v rámci exekučního řízení dlužníci často ztratí jakoukoliv motivaci oficiálně vykonávat výtěžnou činnost a tím uspokojit své věřitele. Následkem je zprerhání sociálních vazeb a vyčlenění ze společenského života. Oddlužení tuto problematiku řeší tím, že dlužníkovi nabízí racionální řešení neschopnosti dostát svým závazkům.

2.8 Insolvenční návrh

Insolvenční řízení je třeba zahájit, aby oddlužení bylo možné povolit. Zahájením pak je okamžik, kdy je insolvenční návrh doručen věcně a místně příslušnému insolvenčnímu

²⁴ SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 6. ISBN 978-80-7400-617-3.

²⁵ SPRINZ, Petr a kolektiv. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 1004. ISBN 978-80-7400-753-8.

soudu. Tím je příslušný krajský soud, který v rámci insolvenčního řízení rozhoduje jako soud prvního stupně. V souladu s ust. § 7b IZ je místně příslušným soudem obecný soud dlužníka za předpokladu, že se jedná o fyzickou osobu nepodnikající.²⁶ V případě fyzické osoby podnikatele se místní příslušnost řídí místem jeho podnikání, které je zapsané v živnostenském rejstříku, v jiném případně dále bydlištěm této osoby.

Zahájení procesu oddlužení pak rozlišujeme na:

- insolvenční návrh byl podán ze strany věřitele, přičemž dlužník má 30 dnů na to, aby podal návrh na povolení oddlužení,
- insolvenční návrh je již spojen s návrhem na povolení oddlužení a podává jej přímo dlužník sám.

Insolvenční návrh musí obsahovat obecné náležitosti podání, jež jsou uvedeny v ust. § 42 odst. 4 občanského soudního řádu. Dále musí obsahovat náležitosti zvláštní, které jsou upraveny v ust. § 103 IZ. Mezi tyto náležitosti patří:

- přesné označení navrhovatele a dlužníka, případně i označení jejich zástupců,
- uvedení rozhodných skutečností, které prokazují úpadek dlužníka nebo hrozící úpadek dlužníka,
- označení důkazů, kterých se insolvenční navrhovatel dovolává (pouze v případě podání insolvenčního návrhu věřitelem),
- uvedení konkrétních skutečností v „těle“ insolvenčního návrhu.²⁷

Z insolvenčního zákona dle ust. § 390 odst. 1 dále vyplývá, že návrh na povolení oddlužení není sám o sobě návrhem na zahájení insolvenčního řízení, a proto je třeba jej spojit s

²⁶ V souladu s ust. § 80 OZ se tímto rozumí místo, kde se člověk zdržuje s úmyslem žít tam trvale, nikoliv místo, které má dlužník zapsané v občanském průkazu jako trvalé bydliště [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89> [cit. 20.4.2020]

²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. 29 NSCR 7/2008 [online]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29NSCR7/2008> [cit. 29. 6. 2020]

insolvenčním návrhem.²⁸ Dle ust. § 390 odst. 3 IZ lze insolvenční návrh podat jen na předepsaném formuláři, jehož náležitosti stanovuje prováděcí předpis.²⁹ V případě nesplnění této podmínky je dlužník vyzván insolvenčním soudem k odstranění vady podání v souladu s ust. § 393 IZ. V případě, že dlužník ve stanovené lhůtě vadu neodstraní, je návrh odmítnut, a to v souladu s ust. § 128 odst. 1 IZ.

K insolvenčnímu návrhu je dlužník rovněž povinen připojit seznam svého majetku včetně uvedení svých pohledávek, seznam svých závazků s uvedením věřitelů (s výjimkou, že insolvenční návrh není spojen s návrhem na povolení oddlužení) a seznam svých zaměstnanců.

V rámci uvedeného výčtu pak můžeme zmínit dopad oddlužovací novely, neboť do její účinnosti byl dlužník povinen k insolvenčnímu návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení připojit i seznam svých závazků. Oddlužovací novela tuto povinnost zrušila. Tento krok výrazně zjednodušil proces sepsání insolvenčního návrhu, neboť značná část dlužníků již nebyla schopná se orientovat v množství svých závazků a věřitelů. Samotné zpracování takového seznamu závazků byl v praxi mnohdy neřešitelný problém a jeho sepsání bylo často výrazně časově náročnější než samotný návrh na povolení oddlužení.³⁰

2.9 Sepisovatelé insolvenčních návrhů

Navrhnout insolvenčnímu soudu, aby byl úpadek dlužníka řešen oddlužením, může dlužník sám, avšak tato možnost nenáleží každému dlužníku. Dle ust. § 389 IZ má tuto možnost jen právnická osoba, jež dle zákona není považována za podnikatele, a současně nemá dluhy z podnikání, nebo fyzická osoba, která nemá dluhy z podnikání.³¹

²⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 10. 2010, č. j. 3 VSPH 909/2010-A-15 [online]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-2508-10> [cit. 29. 6. 2020]

²⁹ Podobu formulářů a elektronických formulářů předepisuje přímo Ministerstvo spravedlnosti v ust. § 430b insolvenčního zákona [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182> [cit. 29. 6. 2020]

³⁰ MAŠEK, Jan. *Povolení oddlužení. Bulletin advokacie*. 2019, č. 5. s. 28. [online] Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_5_2019_web.pdf [cit. 1. 4. 2020]. ISSN 1210-6348.

³¹ ust. § 389 IZ [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/insolvencni-zakon/cast-2-hlava-5-paragraf-389> [cit. 4. 4. 2020]

Povolení oddlužení však nakonec nemusí bránit ani dluh z podnikání. V ust. § 389 odst. 2 IZ je výčet situací, kdy existence závazku z podnikání není překážkou řešení dlužníkového úpadku oddlužením. To nastane v situaci, kdy věřitel, o jehož pohledávku jde, s touto formou řešení dlužníkového úpadku souhlasí. Insolvenční zákon v předmětném ustanovení dále zakotvil nevyvratitelnou právní domněnku, že věřitel souhlasí s řešením dlužníkového úpadku oddlužením, pokud nejpozději spolu s přihláškou své pohledávky výslovně nesdělí, že s řešením úpadku dlužníka oddlužením nesouhlasí, a toto stanovisko neodůvodní. I přes vznesený nesouhlas věřitele však může insolvenční soud zvážit, zda tento nesouhlas skutečně představuje překážku pro řešení úpadku dlužníka oddlužením. Další možností, kdy dluh z podnikání dlužníka nepředstavuje překážku řešení úpadku dlužníka oddlužením, je v situaci, kdy se jedná již o pohledávku věřitele, která zůstala neuspokojena po skončení insolvenčního řízení, ve kterém insolvenční soud zrušil konkurs na majetek dlužníka dle ust. § 308 odst. 1 písm. c) nebo d) IZ, a dále pokud se jedná o pohledávku věřitele zajištěného.³²

Podání samotného insolvenčního návrhu však již sám dlužník provést nemůže. Výjimku pak tvoří pouze dlužníci s právnickým či ekonomickým vzděláním v magisterském studijním oboru, případně dlužníci, jenž vykonali zkoušku insolvenčního správce. Dlužník může svůj insolvenční návrh podat v souladu s ust. § 390a IZ pouze prostřednictvím sepisovatele insolvenčního návrhu, kterým může být pouze advokát, notář, soudní exekutor, insolvenční správce nebo akreditovaná osoba.³³ Akreditovanou osobou je právnická osoba, která vlastní rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti ČR příslušnou akreditaci pro poskytování služeb v oblasti oddlužení dle insolvenčního zákona. Tito sepisovatelé insolvenčních návrhů jsou pak zplnomocněni pouze k sepsání a podání insolvenčního návrhu, přičemž se automaticky nestávají právními zástupci dlužníků v průběhu insolvenčního řízení. Žádné ustanovení zákona jim však tuto možnost neubírají, a proto záleží pouze na komunikaci a vzájemné dohodě mezi takovým sepisovatelem návrhu a dlužníkem. Za sepis insolvenčního návrhu dle ust. § 390a odst. 3 IZ náleží sepisovateli návrhu odměna, která činí maximálně 4.000 Kč bez DPH a v případě

³² ust. § 308 odst. 1 písm. c) a d) IZ [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/insolvenzni-zakon/cast-2-hlava-1-dil-8-paragraf-308> [cit. 4. 4. 2020]

³³ Sepisovatelé návrhu [online]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/sepisovatele-navrhu/> [cit. 4. 4. 2020]

společného oddlužení manželů 6.000 Kč bez DPH.³⁴ Výše této odměny je konečná, a to i pro případ, že je podání zatížené vadou a sepisovatel návrhu je vyzván k jejímu odstranění.

Přestupku se dopouští osoba, která sama nebo prostřednictvím jiného za úplatu nebo jiné zvýhodnění obstará, zprostředkuje nebo nabídne obstarání a zprostředkování sepisu a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu dle ust. § 390 odst. 1 nebo další činnosti s tím nezbytných. Za tyto přestupky je možné uložit pokutu až do výše 500.000 Kč.³⁵

K úhradě odměny sepisovatele insolvenčního návrhu pak dochází v rámci vedeného insolvenčního řízení, neboť tato je v souladu s ust. § 390a odst. 5 IZ pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Sepisovatel insolvenčního návrhu tuto pohledávku uplatňuje vůči osobě s dispozičními oprávněními, a to v době od zahájení insolvenčního řízení. Za předpokladu, že tuto odměnu neuhradil přímo dlužník, je odměna po schválení oddlužení hrazena prostřednictvím insolvenčního správce.³⁶

2.10 Insolvenční správce

Insolvenční správce je osobou, kterou řadíme mezi účastníky insolvenčního řízení. Tento subjekt je také podrobně upraven zákonem č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích. Podle definice Ústavního soudu lze insolvenčního správce označit z hlediska jeho postavení za veřejného činitele *sui generis*.³⁷ Dle § 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, je insolvenčním správcem fyzická osoba, která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.³⁸

³⁴ V případě sepisovatele návrhu, jenž je plátce DPH, činí odměna 4840 Kč, resp. 7260 Kč pro společné oddlužení manželů.

³⁵ Ust. § 418j a § 418k insolvenčního zákona.

³⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Odměna sepisovatele návrhu na povolení oddlužení. Bulletin advokacie*. 2019, č. 5. s. 25. [online] Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_5_2019_web.pdf [cit. 15. 5. 2020]. ISSN 1210-6348.

³⁷ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 14. ISBN 978-80-7400-459-9.

³⁸ ust. § 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89> [cit. 15. 5. 2020]

Ovšem podle IZ může být také ustanoven hostující, předběžný, oddělený nebo zvláštní insolvenční správce. Hostující insolvenční správce je oprávněn vykonávat tuto funkci dočasně nebo pouze příležitostně, a to na území České republiky. Předběžný insolvenční správce pak na pokyn insolvenčního soudu vykonává činnosti stanovené zákonem a vymezené mu soudem před rozhodnutím o úpadku. Oddělený insolvenční správce pak vykonává pouze určité úkony, pokud je původně daný insolvenční správce z některých úkonů vyloučen z důvodu poměru k některému z dlužníkových věřitelů nebo některému ze zástupců dlužníkových věřitelů. Zvláštní insolvenční správce je ustanoven v případě, kdy je potřeba v rámci insolvenčního řízení řešit zvláštní problematiku, která vyžaduje odbornou specializaci.³⁹

2.10.1 Oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce

„Právo vykonávat činnost insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci povolení vykonávat činnost insolvenčního správce.“⁴⁰ K tomu, aby se fyzická osoba mohla stát insolvenčním správcem je zapotřebí zvláštního povolení, které musí obsahovat: jméno a příjmení dané osoby, trvalé bydliště, státní občanství, místo a datum narození, rodné číslo. Dále je zapotřebí uvést adresu, která má být sídlem daného insolvenčního správce a také osvědčení o vykonání zkoušky insolvenčního správce. Nutný je také doklad prokazující splnění podmínky vzdělání a další.⁴¹

2.10.2 Ustanovení insolvenčního správce

Insolvenční správce musí být ustanoven na základě zákonných podmínek a podle toho, jak ukládá insolvenční zákon. Insolvenčnímu správci jsou jednotlivé případy přiřazeny, sám si tyto nevybírá. Jak uvádí například publikace sestavená J. Hásovou a T. Moravcem: *„Insolvenční správce se k výkonu funkce v konkrétním insolvenčním řízení ustanovuje ze seznamu insolvenčních správců, který vede Ministerstvo spravedlnosti. Tento seznam je součástí insolvenčního rejstříku (§ 419 odst. 2 IZ). Náležitosti seznamu insolvenčních*

³⁹ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 25-26. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁴⁰ § 2a zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89> [cit. 15. 5. 2020]

⁴¹ § 4 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89> [cit. 20. 7. 2020]

*správce, údaje do něj zapisované, jeho členění, vedení a podmínky zápisu do něj upravuje zákon o insolvenčních správcech.*⁴²

Právo ustanovit insolvenčního správce pro insolvenční řízení má insolvenční soud a ustanovení provádí přímo insolvenční soudce. Takový soudce musí vzít rovněž v potaz otázku ohledně pravomocí insolvenčního správce. Dále soudce určí, jaké konkrétní pravomoci budou insolvenčnímu správci svěřeny. Přihlíží se také k tomu, aby byl stejný správce přidělen k dlužníkům, kteří tvoří koncern nebo mimo jiné k aktuálnímu vytížení správce.⁴³ Samozřejmě může nastat i taková situace, kdy se dlužník nebo věřitelé proti ustanovení insolvenčního správce odvolají. Ovšem insolvenční správce jiného dlužníka, který by mohl mít tendence namítat, že by měl být právě on ustanoven insolvenčním správcem pro daný případ řízení, neboť dlužníci tvoří koncern, se v této situaci odvolat nemůže.⁴⁴

2.10.3 Úloha insolvenčního správce v oddlužení

Podle autorů paní Hásové a pana Moravce je: „*insolvenční správce povinen při výkonu své funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí. Je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě vyžadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší možné míře.*“ Dále je také povinen dát při výkonu své funkce přednost společnému zájmu věřitelů před vlastními zájmy nebo zájmy jiných osob. Pokud by například došlo ke střetu zájmů ve vztahu k věřitelům, je povinnost insolvenčního správce tuto skutečnost oznámit insolvenčnímu soudu a došlo by k vyloučení.⁴⁵

2.10.4 Pojištění insolvenčního správce

Insolvenční správce je povinný mít uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla v souvislosti s výkonem jeho funkce nebo činností jeho zaměstnanců

⁴² HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 27. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁴³ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 29. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁴⁴ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 29-30. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁴⁵ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 32. ISBN 978-80-7400-459-9.

vzniknout. Takové pojištění je insolvenční správce povinen uzavřít na svůj vlastní náklad. Na základě vyhlášky č. 314/2007 Sb., Ministerstva spravedlnosti jsou také stanoveny minimální limity pojistného plnění a minimální standardy.⁴⁶

2.10.5 Odpovědnost insolvenčního správce za škodu

Předchozí podkapitola o pojištění také úzce souvisí s odpovědností insolvenčního správce za škodu nebo jinou újmu způsobenou dlužníkům, věřitelům nebo jiným třetím osobám. Jedná se především o porušení zákonem nebo soudem uložené povinnosti nebo tím, že insolvenční správce při výkonu funkce nepostupoval s odbornou péčí. Ovšem může být této odpovědnosti zproštěn, pokud prokáže, že nebylo možné dané škodě zabránit, a to „*ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu insolvenčního řízení.*“⁴⁷

2.10.6 Povinnost mlčenlivosti insolvenčního správce

Také v oblasti insolvenčního řízení existují jisté skutečnosti, kdy je insolvenční správce povinen zachovávat mlčenlivost. Jedná se obzvláště o skutečnosti, o kterých tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis a o kterých se správce dozvěděl při výkonu své funkce nebo také i po jejím skončení. Pravomoc ke zproštění této povinnosti má pouze insolvenční soud nebo konkrétní osoba, v jejímž zájmu se mlčenlivost dodržuje.⁴⁸

2.10.7 Odměňování insolvenčního správce

M. Tomášková uvádí ve své diplomové práci, že „*výše odměny náležící insolvenčnímu správci za oddlužení fyzické a právnické osoby se odvíjí od způsobu, jakým je řešen dlužníkův úpadek.*“ V případě, pokud je úpadek dlužníka řešen konkursem, bude odměna insolvenčnímu správci určena podle § 1 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního

⁴⁶ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 32. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁴⁷ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 33. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁴⁸ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 36. ISBN 978-80-7400-459-9.

správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů (dále jen vyhláška o odměně insolvenčního správce), a to bez ohledu na to, jsou-li pohledávky věřitelů zajištěny či nikoliv. Při tomto způsobu řešení úpadku je nejnižší odměna insolvenčního správce stanovena na 45 000 Kč. Ovšem v případě, pokud není schválena jiná výše odměny, která se určí na schůzi věřitelů a se souhlasem insolvenčního správce, pak insolvenčnímu správci náleží odměna za každý započatý měsíc.⁴⁹

Výši odměny lze v případě konkurzu určit z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek a z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi věřitele. „*V případě oddlužení činí výše odměny z počtu přezkoumaných přihlášených pohledávek 25 % výše stanovené prováděcím právním předpisem pro odměnu z počtu přezkoumaných přihlášených pohledávek v konkursu.*“⁵⁰

K uspokojení odměny a náhrady hotových výdajů insolvenčního správce dochází z majetkové podstaty nebo ze zálohy na náklady insolvenčního řízení (pokud uspokojení z majetkové podstaty nestačí). V případě, že uspokojení z výše zmíněných zdrojů není možné, hradí je stát, ovšem pouze do výše 100 000 Kč (50 000 Kč na odměně a 50 000 na náhradě hotových výdajů insolvenčního správce).⁵¹

K vyúčtování odměny a hotových výdajů slouží insolvenčnímu správci konečná zpráva nebo zpráva o jeho činnosti, kde tyto skutečnosti uvede. Insolvenční soud může na základě okolností odměnu zvýšit nebo snížit. Důvodem pro snížení může být například porušení některých z povinností.⁵²

⁴⁹ TOMÁŠKOVÁ, Michaela. *Analýza oddlužení fyzických osob a jeho ekonomické důsledky: diplomová práce (Ing.)*. Ostrava: Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, katedra účetnictví a daní, 2019. s. 17 - 19.

⁵⁰ ust. § 38 odst. 1 insolvenčního zákona [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zakony/182-2006-insolvenzni-zakon/paragraf-38/> [cit. 20. 7. 2020]

⁵¹ ust. § 38 odst. 2 insolvenčního zákona [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zakony/182-2006-insolvenzni-zakon/paragraf-38/> [cit. 20. 7. 2020]

⁵² ust. § 38 odst. 3 insolvenčního zákona [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zakony/182-2006-insolvenzni-zakon/paragraf-38/> [cit. 20. 7. 2020]

Případný dluh na odměně a hotových výdajích insolvenčního správce, pokud není schválené oddlužení plněním splátkového kalendáře řádně hrazeno ze strany dlužníka, je odměna a náhrada hotových výdajů hrazena z deponovaných finančních prostředků, které insolvenční správce vytvořil z příjmů na účtu majetkové podstaty dlužníka. „*Insolvenční správce uloží z měsíčních splátek částku odpovídající jeho odměně a náhradě hotových výdajů z dobu 6 měsíců jako zálohu na úhradu odměny a náhrady hotových výdajů a zvláštní účet u banky nebo spořitelního a úvěrního družstva zřízený za účelem ukládání těchto záloh.*“⁵³

2.11 Rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení

Rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení je v dispozici insolvenčního soudu. Insolvenční soud může návrh na povolení oddlužení dle ust. § 390 odst. 3 IZ odmítnout, pokud tento byl podán opožděně, podala jej osoba bez patřičného oprávnění (tj. návrh na povolení oddlužení nebyl sepsán a podán osobou dle ust. § 390a odst. 1 nebo 2 IZ), nejsou k němu připojeny předepsané přílohy nebo pokud tyto přílohy neobsahují stanovené náležitosti (ust. § 393 odst. 3 IZ). Mezi další možnosti odmítnutí návrhu na povolení oddlužení lze zmínit důvody obsažené v ust. § 395 IZ, vzetí na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení dle ust. § 394 odst. 2 IZ, nebo rozhodnout o povolení oddlužení dle ust. § 397 IZ a následně stanovit, jakým způsobem bude oddlužení provedeno.

2.12 Rozhodnutí o povolení oddlužení

Rozhodnutí o povolení oddlužení je upraveno ust. § 397 IZ. Oddlužení je insolvenčním soudem povoleno za předpokladu, že nedojde k zpětvzetí, odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Rozhodnutí o povolení oddlužení následně insolvenční soud vydá formou usnesení, v rámci kterého je ve většině případů rozhodnuto i o úpadku, přičemž odvolání proti němu není přípustné.

⁵³ ust. § 38 odst. 6 insolvenčního zákona [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zakony/182-2006-insolvenčni-zakon/paragraf-38/> [cit. 20. 7. 2020]

V případě, že byl insolvenční návrh podán ze strany věřitele a následně byl podán návrh na povolení oddlužení dlužníka, umožňuje právní úprava vydat pouze samostatné usnesení o povolení oddlužení.

Častým omylem dlužníků spojeným s prvním rozhodnutím insolvenčního soudu o úpadku a povolení oddlužení je přesvědčení, že toto usnesení jim již zajišťuje schválení oddlužení. Insolvenční soud však následně přezkoumává podklady předložené ze strany insolvenčního správce, přičemž následně může rozhodnout v souladu s ust. § 405 IZ o neschválení oddlužení.

3 Průběh řízení po rozhodnutí o povolení oddlužení

3.1 Účastníci insolvenčního řízení

Účastníkem insolvenčního řízení se rozumí jedinec, který je právně způsobilý být nositelem procesních práv a povinností. Což znamená být způsobilý vykonávat samostatně procesní úkoly neboli také jednat samostatně před soudem. V našem případě se bude jednat o dlužníka a věřitele.⁵⁴

3.1.1 Dlužník

Za dlužníka v insolvenčním řízení považujeme fyzickou osobu (může se jednat i o podnikající právnickou osobu, ale s ohledem na téma této diplomové práce je relevantní právě první typ dlužníka). Taková osoba musí být tzv. „s právní subjektivitou“. Insolvenční řízení tedy není možné vést proti majetkovým hodnotám, které právní subjektivitu nemají.⁵⁵

⁵⁴ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 14. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁵⁵ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 14. ISBN 978-80-7400-459-9.

3.1.2 Věřitelé

Dalším z účastníků insolvenčního řízení jsou věřitelé, kteří ze své pozice uplatňují vůči dlužníkovi svá práva přihlášením své pohledávky nebo jiným zákonem stanoveným způsobem. Zahájením insolvenčního řízení věřitelé ztrácejí možnost vymáhat své pohledávky vůči dlužníkovi samostatně a jsou nuceni postupovat společně prostřednictvím insolvenčního řízení. „*Za tímto účelem se mohou sdružovat do věřitelských orgánů, jejichž prostřednictvím mohou uplatňovat svá práva.*“ V oddlužení k tomuto kroku však věřitelé nepřistupují. Věřitelé jsou v rámci insolvenčního řízení uspokojováni v závislosti na zvoleném způsobu řešení úpadku a také v závislosti na svém postavení.⁵⁶

3.2 Přihláška pohledávek

Pojem pohledávky se pojí s pojmem závazkového vztahu. Tento vztah je dvoustranný, kdy na jedné straně stojí dlužník a na druhé věřitel. Dlužník je v tomto případě povinen splnit vůči věřiteli svou povinnost, ať se jedná o dluh nebo závazek a věřitel je oprávněn požadovat jeho plnění ze strany dlužníka. Takový nárok věřitele se označuje jako pohledávka. Přihláškou pohledávky se dle Hášové a Moravce rozumí „procesní úkon, kterým věřitel uplatňuje uspokojení svých práv v insolvenčním řízení.“⁵⁷

Náležitosti přihlášky jsou vymezeny v ust. § 174–177 IZ. První z těchto ustanovení uvádí náležitosti obsahu přihlášky pohledávky, jako například: Přihlášky včetně příloh se podávají dvojmo (jedno vyhotovení obdrží insolvenční správce a druhé se stává součástí soudního spisu), musí obsahovat důvod vzniku a výši pohledávky aj. Následující ustanovení popisuje povinnost vyčíslení pohledávky v penězích. To znamená, že jakoukoli pohledávku, i pokud se jedná o pohledávku nepeněžitou, je nutné vždy vyčíslit v penězích. Ustanovení § 176 IZ obsahuje informaci o tom, že pohledávku lze podat pouze prostřednictvím formuláře k tomuto účelu určenému a který je veřejně přístupný na

⁵⁶ KLEMPÍŘOVÁ, Aneta. *Oddlužení – jeden ze sanačních způsobů řešení úpadku: diplomová práce (Ing.)*. 2018, s. 22.

⁵⁷ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 109. ISBN 978-80-7400-459-9.

internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti. Poslední z těchto ustanovení uvádí přílohy (listiny), kterých se přihláška dovolává.⁵⁸

Věřitelé mohou přihlašovat své pohledávky, jakmile je insolvenční řízení zahájeno a mohou tak činit až do konce lhůty, kterou stanovuje insolvenční soud.⁵⁹ Přihláška může být podána také v elektronické podobě.

„Všechny přihlášené pohledávky podléhají přezkoumání, zda byly přihlášeny do insolvenčního řízení po právu.“ Toto posouzení vykonává insolvenční správce a následně insolvenční soud nařizuje ještě přezkumné jednání. Pohledávka se dostává k insolvenčnímu správci prostřednictvím insolvenčního soudu, kam je přihláška doručena. Přihlíží se pouze k takovým pohledávkám, které byly doplněny nebo opraveny řádně a včas. Úkolem insolvenčního správce je také kromě jiného, aby prozkoumal formální a obsahové záležitosti přihlášky a za je podaná přihláška úplná. V případě neúplné přihlášky, musí být ze strany věřitele opravena, a to v dané lhůtě.⁶⁰

3.3 Dělení pohledávek

Podle povahy pohledávky dělíme věřitele na zajištěné a nezajištěné. V obou případech platí stejný postup v tom, že věřitel uplatňuje své právo přihláškou pohledávky. Rozdíl nastává v případě, pokud je přihlašovaná pohledávka zajištěna majetkem dlužníka a je tedy uspokojována přednostně ze zpeněžení předmětu zajištění. Za zajištěné věřitele považujeme pouze věřitele, jejichž pohledávka je zajištěna majetkem náležejícím do majetkové podstaty dlužníka, a to jedním z taxativně vyjmenovaných hmotněprávních zajišťovacích institutů uvedených v ustanovení § 2 písm. g) IZ.⁶¹

⁵⁸ Ust. § 174 - 177 IZ. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1968-174-177> [cit. 22. 7. 2020]

⁵⁹ ŠÍCHOVÁ, Martina. *Oddlužení v České republice: diplomová práce (Ing.)*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra ekonomických teorií, 2019. s. 41.

⁶⁰ HÁSOVÁ, Jiřina. MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 109-128. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁶¹ RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení. Komentář § 165-204*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. s. 14-18. ISBN 978-80-7400-549-7.

3.4 Povolení oddlužení

Pokud nedojde k odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení a pokud jsou splněny veškeré zákonné podmínky, je oddlužení insolvenčním soudem povoleno.⁶² V takovém případě se jedná již o finální fázi před samotnou realizací oddlužení. Věřitelé mají právě v tomto období mezi povolením a schválením oddlužené čas na přihlášení svých pohledávek. Insolvenční správce tyto přihlášené pohledávky přezkoumá a určí k uspokojení pouze ty pohledávky, které na to mají zákonný nárok.⁶³

3.5 Schválení oddlužení

Za předpokladu, že se insolvenční soud vypořádal s případnými námitkami podanými přihlášenými věřiteli⁶⁴ a pokud bylo na jejich schůzi rozhodnuto o konkrétním způsobu oddlužení, odpadly důvody bránící samotnému schválení oddlužení.

Pokud by vyšli najevo skutečnosti odůvodňující odmítnutí návrhu, rozhodne insolvenční soud v souladu s ust. § 405 IZ a oddlužení neschválí. Následně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem, a to za předpokladu naplnění podmínek uvedených v ust. § 405 odst. 2 IZ. Soud může rozhodnout i o zastavení řízení bez prohlášení konkursu a rozhodne o odměně insolvenčního správce v souladu s ust. § 405 odst. 3 IZ.

Nevyjde-li najevo žádná překážka, insolvenční soud schválí oddlužení. Obsah samotného rozhodnutí soudu se následně řídí tím, na jakém způsobu oddlužení se přihlášení věřitelé usnesli.⁶⁵ Pokud tito byli nečinní, tak o jakém způsobu oddlužení rozhodl soud. Náležitosti takového obsahu jsou uvedeny v ust. § 406 IZ.

⁶² HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 216-217. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁶³ TOMÁŠKOVÁ, Michaela. *Analýza oddlužení fyzických osob a jeho ekonomické důsledky: diplomová práce (Ing.)*. Ostrava: Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, katedra účetnictví a daní, 2019. s. 37.

⁶⁴ *Insolvenční právo 2017: insolvenční zákon 2017 - velká novela, předpisy o insolvenčních správcích, nové prováděcí vyhlášky*. 1. vydání. Praha: Idolo, 2017, s. 134.

⁶⁵ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 218. ISBN 978-80-7400-459-9.

Všechny subjekty účastníci se insolvenčního řízení, kterými jsou dlužník a věřitelé, jsou vázáni schválením oddlužení, a to i včetně těch věřitelů, kteří s oddlužením nesouhlasili nebo o něm nehlasovali.⁶⁶

Za předpokladu, že insolvenční soud schválí oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty, uvede zároveň, kdo je insolvenčním správcem, a rozhodne o jeho odměně a náhradě hotových výdajů a současně i o způsobu jejich uspokojení. Soud rovněž označí majetek, který náleží do majetkové podstaty, a to ke dni vydání rozhodnutí. Soud dále označí nezajištěné věřitele a výši plnění, která byla zjištěna na přezkumném jednání.

O plnění oddlužení může být také rozhodnuto formou splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Soud v takovém případě uloží dlužníku povinnost pravidelně po dobu 5 let hradit nezajištěným věřitelům prostřednictvím insolvenčního správce stanovenou splátku dle ust. § 398 nebo 398b IZ, z příjmů, které získá po schválení oddlužení, a to vždy se splatností ke konkrétnímu dni v daném měsíci.⁶⁷ Soud současně uvede datum, kdy bude hrazena první splátka. To bývá zpravidla do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém nastanou účinky schváleného oddlužení.

Mezi další informace, ty méně časté, které soud uvede ve svém rozhodnutí, patří označení věřitelů, kteří souhlasili s nižší mírou uspokojení než hodnota dle ust. § 412a odst. 1 písm. b) nebo c) IZ. V takovém případě rovněž uvede nejnižší hodnotu plnění, na které se označení věřitelé shodli, a označí i majetek, který dlužník vydá ke zpeněžení insolvenčnímu správci. Soud může dále uložit dlužníkovi povinnost, aby využil služby odborného poradenství.⁶⁸

⁶⁶ TATEROVÁ, Pavla. *Institut oddlužení se zaměřením na revizní novelu insolvenčního zákona: Diplomová práce (Ing.)*. 2015, s. 45.

⁶⁷ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 218. ISBN 978-80-7400-459-9.

⁶⁸ Novela insolvenčního zákona umožňuje soudu uložit dlužníku povinnost využít služby odborného sociálního poradenství v rozsahu nejvýše 100 hodin, a to v souladu s ust. § 398 odst. 7 IZ. Učiní tak pouze na základě návrhu insolvenčního správce.

3.6 Povinnosti účastníků řízení po schválení oddlužení

Aby bylo zajištěno bezproblémové vedení celého procesu oddlužení, jsou insolvenčním zákonem, a případně rozhodnutím insolvenčního soudu, účastníkům řízení uloženy povinnosti, které je takový účastník povinen svědomitě a řádně plnit.

3.6.1 Povinnosti dlužníka

V celém procesu schváleného oddlužení, kdy jsou dlužníkovi z jeho platu, mzdy nebo jiného příjmu prováděny stanovené srážky, případně je zpeněžena majetková podstata dlužníka, jsou uspokojovány zjištěné pohledávky nezajištěných věřitelů. Do tohoto náročného procesu je pak zapojeno mnoho subjektů, kterým jsou stanoveny různé povinnosti. Zásadní roli z hlediska rozhodování zastává sám insolvenční soud, který v celém průběhu řízení současně vykonává dozorčí činnost. Současně, pokud nejsou ze strany dlužníka plněny stanovené podmínky oddlužení, může celé oddlužení zrušit a řízení zastavit, a to v souladu s ust. § 418 IZ. Na neplnění povinností v rámci schváleného oddlužení pak upozorňuje ustanovený insolvenční správce.

Soud současně ukládá i povinnosti dlužníkovi, které jsou vyjmenovány v insolvenčním zákoně. Po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen:

- a) vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu usilovat; nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat,
- b) hodnoty získané dědictvím a darem zpeněžit a jejich výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy, použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,
- c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,
- d) vždy k 15. lednu a k 15. červenci kalendářního roku předložit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců,

- e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání plánu oddlužení,
- f) neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody,
- g) nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit.⁶⁹

Ve vztahu k dlužníkovi soud často ukládá ještě další povinnosti, jako například bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu správci každou změnu zaměstnavatele nebo ukončení pracovního poměru. Dlužníkovi je dále zakázáno ukončit stávající pracovní poměr dohodou, pokud nemá zajištěný příjem jiný. Pro případ, že je dlužník nezaměstnaný a vedený na Úřadu práce ČR jako uchazeč o zaměstnání, musí o nové zaměstnání usilovat a insolvenčnímu správci předložit potvrzení o evidenci na Úřadu práce ČR.

V případě, že se stane dlužník dědicem v rámci řízení o vypořádání pozůstalosti, musí o tom neprodleně informovat svého insolvenčního správce. Tím se efektivně předejde situaci, pokud by dlužník chtěl uzavřít dohodu o vypořádání dědictví, případně dědictví odmítnout, a to bez souhlasu insolvenčního správce. I pokud by k takové situaci došlo, bylo by takové jednání dlužníka v souladu s ust. § 412 odst. 3 IZ neplatné.

V průběhu schváleného oddlužení je na dlužníka kladeno obecně mnoho povinností, především těch informačních, na základě kterých musí ohlašovat každou změnu v jeho příjmech, změny adresy trvalého bydliště i adresy korespondenční, změny vyživovacích povinností. Soud dále může uložit i další oznamovací povinnosti.

Novou povinností dlužníka pak v rámci schváleného oddlužení je, že má povinnost vynaložit veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek věřitelů.⁷⁰ Tato povinnost nutí dlužníka si najít zaměstnání odpovídající jeho vzdělání či schopnostem, tedy že by měl usilovat o lépe placené zaměstnání, pokud je to

⁶⁹ ust. § 412 IZ [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zakony/182-2006-insolvencni-zakon/paragraf-412/> [cit. 20. 7. 2020]

⁷⁰ ust. § 412 písm. h) IZ, [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/insolvencni-zakon/cast-2-hlava-5-paragraf-412/> [cit. 20. 7. 2020]

v jeho možnostech, a to s důrazem na požadavek uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů až do 100 % jejich nároku.

3.6.2 Povinnosti insolvenčního správce

Povinností insolvenčního správce v rámci insolvenčního řízení je především dohlížet na dlužníka. Za předpokladu, že dlužník řádně a včas plní své povinnosti, je práce insolvenčního správce ulehčena, neboť insolvenční správce má k dispozici informace o všech skutečnostech, které jsou pro proces oddlužení důležité. V rámci insolvenčního zákona jsou povinnosti insolvenčního správce zakotveny v ust. § 36 IZ. *„Insolvenční správce je povinen při výkonu funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí; je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře. Společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob. Insolvenční správce poskytuje věřitelským orgánům součinnost nezbytnou k řádnému výkonu jejich funkce; zejména se na žádost věřitelského orgánu účastní jeho jednání. Neurčí-li insolvenční soud jinak, předkládá insolvenční správce věřitelskému orgánu a insolvenčnímu soudu nejméně jednou za 3 měsíce písemnou zprávu o stavu insolvenčního řízení.“*⁷¹

Ze strany soudu je insolvenčnímu správci ukládána povinnost o průběhu a stavu oddlužení předkládat pravidelné zprávy. V případě, kdy dochází k porušování podmínek schváleného oddlužení nebo kdy jsou důvodně naplněny podmínky pro zrušení schváleného oddlužení, musí insolvenční správce o takovém stavu soud informovat a společně se zprávou uvést, zda doporučuje oddlužení zrušit nebo ponechat.

Protože insolvenční správce přijímá na účet majetkové podstaty srážky z příjmů dlužníka, je povinen tyto rozdělovat dle pořadí uvedeném v ust. § 398 odst. 4 IZ. V případě, že v průběhu schváleného oddlužení dojde ke změně, která má vliv na výši jednotlivých pohledávek, je insolvenčního správce povinen předložit zprávu v souladu s ust. § 398 odst. 7 IZ. Pokud dojde ke splnění podmínek schváleného oddlužení, tedy uběhne stanovená

⁷¹ ust. § 36 IZ, [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/insolvencni-zakon/cast-1-hlava-2-dil-3-paragraf-37?full=1/> [cit. 20. 7. 2020]

doba splátkového kalendáře nebo jsou zjištěné pohledávky nezajištěných věřitelů uspokojeny ve 100 %, je insolvenční správce povinen bez zbytečného odkladu předložit insolvenčnímu soudu zprávu o splnění oddlužení dle ust. § 412 IZ.

3.6.3 Povinnost plátce příjmu dlužníka

V průběhu schváleného oddlužení jsou rovněž povinnosti uloženy i samotnému plátcí příjmu dlužníka. Ten má v souladu s ust. § 406 odst. 3 písm. d) IZ po doručení usnesení o schválení oddlužení provádět ze mzdy nebo jiného příjmu dlužníka stanovené srážky, a tyto nevyplácet dlužníku, ale k rukám insolvenčního správce. V případě, že srážka z příjmu dlužníka není soudem stanovena konkrétní částkou, musí plátce příjmu dlužníka každý měsíc vypočítat dle § 278 a 279 o. s. ř. nezabavitelnou částku, kterou vyplatí k rukám dlužníka, a provedenou srážku poukáže na účet majetkové podstaty vedený u insolvenčního správce.⁷² Soud pak může plátcí příjmu dlužníka dále uložit, aby pravidelně předkládal společně se zaslanou srážkou rovněž i výplatní lístky dlužníka, případně aby informoval insolvenčního správce o skončení pracovního poměru dlužníka a předložil přehled provedených srážek.

3.7 Společné oddlužení manželů

Institut společného oddlužení manželů, respektive společný návrh manželů na povolení oddlužení (dále také „společný návrh manželů“ nebo „společný návrh“), je jednou z velkých změn, kterou v IZ zakotvila revizní novela.⁷³

V praxi se totiž začala objevovat řada případů, kdy bylo potřeba řešit oddlužení obou manželů společně a původní úprava oddlužení se touto otázkou vůbec nezabývala.⁷⁴

⁷² Plátce mzdy pak při výpočtu může využít insolvenční kalkulačky dostupné na: <https://insolvency.justice.cz/kalkulator-splatek/>.

⁷³ TATEROVÁ, Pavla. *Institut oddlužení se zaměřením na revizní novelu insolvenčního zákona: Diplomová práce (Ing.)*. 2015, s. 45.

⁷⁴ ČEVELOVÁ, Lucie. *Platná úprava oddlužení v České republice ve světle judikatury: Rigorózní práce*. 2014, s. 57.

V návaznosti na tyto nedostatky v IZ se změny v této oblasti daly samozřejmě očekávat, a právě v případě společného oddlužení manželů byly reakcí především na období několika let, během nichž insolvenční soudy nahrazovaly chybějící ustanovení zákona svou rozhodovací praxí. Nová úprava tedy zcela vyloučila soudy původně přijatý princip, a to spojování samostatně podaných návrhů manželů ke společnému projednání.⁷⁵

Mgr. Jana Babušáková ve svém článku „Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete“ uvádí, že existují tři různé způsoby řešení oddlužení manželů, které byly před revizí IZ v soudní praxi uplatňovány. Jedná se o oddělené, společné a částečně společné oddlužení manželů. Dále pak odkazuje na JUDr. Oldřicha Řeháčka, Ph.D., který se touto otázkou zabýval a v tomto směru zaujal názor, že „s ohledem na existenci institutu společného jmění manželů je vhodné upravit oddlužení manželů novelou insolvenčního zákona.“⁷⁶

Doktor Řeháček tedy nepovažoval za vhodné řešení s odkazem na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. prosince 2009, sp. zn. 1 VSPH 669/2009, zveřejněném v insolvenčním rejstříku pod č.j. KSPL 54 INS 4966/2009-A-21, protože nedávalo odpověď na různé situace, které mohly nastat po dobu trvání účinků schváleného oddlužení. Mohla například vyvstat otázka, zda pokud jeden z manželů poruší svou povinnost, musí být prohlášen konkurz i na druhého manžela, který však žádnou povinnost neporušil.⁷⁷

Pokud se tedy podíváme na samotný vznik manželství a použijeme přímou definici: „Manželství vzniká, ve smyslu ustanovení § 656 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), svobodným a úplným souhlasným projevem vůle muže a ženy, kteří hodlají vstoupit do manželství (dále jen „snoubenci“), že spolu vstoupí do manželství. Podle podmínek, za kterých snoubenci vstoupili do manželství, je možno podle ustanovení § 657 občanského zákoníku uzavřít sňatek občanský nebo církevní.“ Zjistíme, že: „Uzavřením manželství vzniká manželům obecně ze zákona společné jmění manželů (dále jen „společné jmění“). Součástí

⁷⁵ TATEROVÁ, Pavla. *Institut oddlužení se zaměřením na revizní novelu insolvenčního zákona: Diplomová práce (Ing.)*. 2015, s. 45.

⁷⁶ BABUŠKOVÁ, Jana. *Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete*. Bulletin advokacie. 2012, s. 33. ISSN: 1210-6348

⁷⁷ BABUŠKOVÁ, Jana. *Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete*. Bulletin advokacie. 2012, s. 33. ISSN: 1210-6348

společného jmění je to, co manželům náleží, má majetkovou hodnotu a není vyloučeno z právních poměrů. Součástí společného jmění podle ustanovení § 708 a násl. občanského zákoníku se tak v zásadě stává, nedojde-li k modifikaci zákonem, formou smluveného režimu nebo rozhodnutím soudu, cokoliv, co má majetkovou hodnotu, tedy v zásadě nejen majetek, ale také dluhy převzaté za trvání manželství.“ Podle Šušové patří do společného jmění manželů i veškeré společné dluhy, které vznikly v době trvání manželství jedním nebo druhým z manželů nebo také oběma zároveň.⁷⁸

Ustanovení upravující společný návrh manželů na povolení oddlužení (ustanovení § 394a IZ), bylo poprvé do našeho právního řádu vtěleno novelou IZ, zákonem č. 294/2013 Sb., účinným od 1. 1. 2014. IZ tedy do té doby úpravu společného oddlužení manželů neobsahoval. Umožňovala to v určité míře pouze soudní praxe, avšak neměla k tomu žádnou oporu v zákoně.⁷⁹

Tedy od počátku účinnosti insolvenčního zákona z 1. ledna 2008 jednal a rozhodoval o oddlužení soud, a to zásadně na základě insolvenčního návrhu jednoho dlužníka spojeného s návrhem na povolení oddlužení podaného na příslušném formuláři, tedy i oddlužení manželů probíhalo zásadně odděleně.⁸⁰

„Společné jmění manželů bylo ve smyslu ustanovení § 145 odst. 3, 4 ve spojení s ustanovením § 511 a § 512 zákona č. 40/1964 Sb., (a je ve smyslu ustanovení § 713 odst. 2, 3 ve spojení s ustanovením § 1872 a § 1877 občanského zákoníku) koncipováno na principu zákonné dlužnické solidarity obou manželů ve vztahu k dluhům. Náleží-li dluhy či alespoň jejich část do společného jmění manželů, za předpokladu dlužnické solidarity manželů a existence společného jmění manželů, je možno z mého pohledu dovodit, že každý z manželů má postavení dlužníka a právo podat návrh na povolení oddlužení.“⁸¹

⁷⁸ ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. 2019, s. 48.

⁷⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 2018, s. 895. ISBN 978-80-7502-257-8

⁸⁰ BABUŠKOVÁ, Jana. *Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete*. Bulletin advokacie. 2012, s. 33. ISSN: 1210-6348

⁸¹ ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. 2019, s. 51.

Podle T. Dvořáka, který se zabýval otázkou společného jmění manželů, musel návrh na povolení oddlužení podepsat i manžel dlužníka a výslovně uvést svůj vlastní souhlas s povolením oddlužení. Úprava oddlužení manželů byla tady nejasná v tom, že nebylo zřejmé, zda oddlužení zasahovalo výhradě společné jmění manželů a výlučný majetek dlužníka, nebo i výlučný majetek manžela dlužníka.⁸²

„Novela, tedy zákon č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, jenž nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014 (dále jen „novela“), přinesl do insolvenčního zákona po 6 letech od jeho účinnosti mj. novinku v podobě ustanovení § 394a, tj. společný návrh manželů na povolení oddlužení.“⁸³

Přesné znění novely insolvenčního zákona, ustanovení § 394:

Manželé, z nichž každý samostatně je osobou oprávněnou podat návrh na povolení oddlužení, mohou tento návrh podat společně. Pro posouzení, zda jde o osoby oprávněné podat společný návrh manželů na povolení oddlužení, je rozhodné, zda jde o manžele ke dni, kdy takový návrh dojde insolvenčnímu soudu.

Společný návrh manželů na povolení oddlužení musí obsahovat výslovné prohlášení obou manželů, že souhlasí s tím, aby všechna jejich majetek byl pro účely schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty považován za majetek ve společném jmění manželů; podpisy obou manželů u tohoto prohlášení musí být úředně ověřeny.

Manželé, kteří podali společný návrh na povolení oddlužení, mají po dobu trvání insolvenčního řízení postavení nerozlučných společníků a považují se za jednoho dlužníka.⁸⁴

⁸² DVOŘÁK, Tomáš. *Společné jmění manželů a insolvenční zákon*. Právní fórum. 2010, roč. 7, č. 2, s. 63. ISSN 1214-7966.

⁸³ ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. 2019, s. 77.

⁸⁴ *Insolvenční právo 2017: insolvenční zákon 2017 - velká novela, předpisy o insolvenčních správcích, nové prováděcí vyhlášky*. 2017, s. 128.

Od 1. ledna 2014 bylo tedy insolvenčním zákonem po dlouhé době umožněno, aby si návrh na povolení oddlužení podali manželé prostřednictvím jediného formuláře. Zároveň s novelou nabyta účinnosti také vyhláška č. 397/2013 Sb. Tato nová vyhláška změnila znění vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se prováděla některá ustanovení insolvenčního zákona. „*Vyhláška novelizovala mj. formulář insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení, jenž umožnil uvést ve formuláři oba manžele jako dlužníky.*“⁸⁵

Pro upřesnění významu společného návrhu manželů na povolení oddlužení je nutno podotknout, že tento návrh byl výslovně upraven jen pro manžele. Z výkladu ustanovení tedy nevyplývala možnost společného oddlužení registrovaných partnerů nebo druha a družky.⁸⁶ Aby bylo možné posoudit, zda jsou navrhovatelé oprávněni (podle ustanovení § 394a IZ) podat společný návrh manželů na povolení oddlužení, je podstatné, zda již byli oba navrhovatelé manželi ke dni zahájení insolvenčního řízení, tj. ke dni, kdy návrh došel insolvenčnímu soudu.⁸⁷ „*Existence zákonné úpravy společného oddlužení manželů však neznamenala, že by ji měl možnost využít každý manželský pár. K podmínkám podání společného návrhu manželů na povolení oddlužení přistupovaly ještě obecné podmínky, a to skutečnost, aby každý z manželů sám za sebe splnil podmínky insolvenčního zákona pro podání návrhu na oddlužení.*“⁸⁸

V případě rozvodu manželství poté, co byl podán společný návrh manželů na povolení oddlužení, nevznikla tímto překážka v pokračování oddlužení. Pouze bylo nutné, aby i v tomto případě byly dodržovány podmínky schváleného oddlužení a aby je oba bývalí manželé i nadále dodržovali a řádně plnili.⁸⁹

K vyřešení sporných a rozdílně řešených situací v praxi došlo novelou IZ i vyhlášky. Zákonodárci vlivem uvedeného ustanovení řešili například problematickou situaci, kdy k oddlužení a osvobození od zbytku dluhů došlo pouze u jednoho z manželů. Taková

⁸⁵ ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. 2019, s. 80.

⁸⁶ SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 256. ISBN 978-80-7400-617-3.

⁸⁷ ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. 2019, s. 83.

⁸⁸ ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. 2019, s. 84.

⁸⁹ ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. 2019, s. 83.

situace pak pro druhého z manželů znamenala, že se osvobození na něho nevztahovalo a zbývající neuhrazené pohledávky po něm byly ze strany věřitelů znovu vymáhány.⁹⁰

Z původního ustanovení týkajícího se oddlužení manželů jasně nevyplývalo, zda se oddlužení týká obou manželů společně nebo každého z nich zvlášť. Takové situace pak řešil Vrchní soud v Praze, když se v praxi začala objevovat celá řada takových případů. Původní úprava oddlužení se totiž otázkou společného oddlužení manželů vůbec nezabývala.

Vrchní soud v Praze v citovaném usnesení dále uvádí, že by bylo „v rozporu se zásadou spravedlivého insolvenčního řízení, i v rozporu se zájmem věřitelů na hospodárném a co nejvyšším uspokojení (§ 5 písm. a) IZ), kdyby vedle sebe běžela dvě separátní řízení řešící různým způsobem úpadek každého z obou manželů, jestliže úpadek je v obou případech dán neschopností každého z manželů zapřít závazky společné.....nejeví se rozumným ani účelným odeprít oběma dlužníkům - manželům možnost sanovat své společné dluhy v jednom řízení, v němž bude možné k úhradě pohledávek věřitelů ve shodném režimu použít veškerých příjmu dosažených za trvání oddlužení každým z nich či oběma společně.“⁹¹

3.8 Důvody k zamítnutí oddlužení

Insolvenční soud při rozhodování o povolení oddlužení vychází hlavně z údajů, které dlužník uvedl ve svém insolvenčním návrhu. Tyto částky však nemusí být přesné, vzhledem k tomu, že dlužník často nezná přesné částky, kolik peněz daným věřitelům dluží a zároveň nemá dostatečnou dokumentaci, která by vznik dluhu potvrdovala. Nebo naopak dlužník uvede i ty částky, na které nemá věřitel nárok. Podle toho, co ve své diplomové práci uvádí M. Tomášková, je překvapivě ochota dlužníků zjistit výši svých dluhů spíše nulová. Kdežto ve chvíli, kdy již soud rozhoduje o schválení oddlužení, je výše přihlášených pohledávek přesně známá. K neschválení oddlužení může dle M. Tomáškové dojít v tomto případě: „*Objeví-li se podstatný rozdíl mezi dluhy, které dlužník uvedl ve svém insolvenčním návrhu a celkovou výší závazků, může to být důvod k neschválení*

⁹⁰ BABUŠKOVÁ, Jana. *Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete*. Bulletin advokacie. 2012, s. 32. ISSN: 1210-6348

⁹¹ SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 2016. ISBN 978-80-7400-617-3.

oddlužení insolvenčním soudem (§ 405 odstavec 1 IZ). Ovšem, když je rozdíl způsoben tím, že některá z pohledávek, která byla dlužníkem uvedena v jeho příloze k insolvenčnímu návrhu, byla popřena insolvenčním správcem, a tudíž již nenáleží do seznamu přihlášených pohledávek, tak tato skutečnost nemůže negativním způsobem ovlivnit rozhodnutí soudu o vydání rozhodnutí, kterým schvaluje oddlužení dlužníka.“⁹²

3.9 Skončení insolvenčního řízení

Oddlužení může být ukončeno pouze rozhodnutím insolvenčního soudu, a to bez ohledu na zvolený způsob oddlužení.⁹³ To může být provedeno ve chvíli, pokud má dlužník své oddlužení řádně a včas splněno. Insolvenční soud následně vezme tuto skutečnost na vědomí a rozhodne o jeho ukončení. Současně s ukončením oddlužení insolvenční soud rozhodne o odměně insolvenčního správce a náhradě nákladů a zproští jej této funkce.⁹⁴

Insolvenční řízení může končit i v případě, pokud dlužník v průběhu insolvenčního řízení zemře. V takovém případě insolvenční soud řízení zastaví použitím ustanovení § 107 odst. 5 OSŘ159. Insolvenční řízení skončí právní mocí tohoto rozhodnutí. To samé platí v případě, pokud v průběhu oddlužení zemře jeden z manželů, kteří podali společný insolvenční návrh.⁹⁵

„Smrtí jednoho z manželů totiž dochází k zániku podmínek pro společné řízení řešící úpadek manželů (zanikla právní fikce jediného dlužníka) a k zániku společného jmění manželů, jež musí vypořádat pozůstalostní soud v rámci pozůstalostního řízení (nadále zde není jediná majetková podstata, ale podstaty dvě). Za této situace ovšem nelze-s přihlédnutím k úpravě dědického řízení od 1.1.2014-ve společném oddlužení manželů

⁹² TOMÁŠKOVÁ, Michaela. *Analýza oddlužení fyzických osob a jeho ekonomické důsledky: diplomová práce (Ing.)*. 2019, s. 37.

⁹³ KLEMPÍŘOVÁ, Aneta. *Oddlužení – jeden ze sanačních způsobů řešení úpadku: diplomová práce (Ing.)*. 2018, s. 56.

⁹⁴ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2013, s. 36. ISBN 978-80-7400-459-9.*

⁹⁵ KLEMPÍŘOVÁ, Aneta. *Oddlužení – jeden ze sanačních způsobů řešení úpadku: diplomová práce (Ing.)*. 2018, s. 56.

pokračovat a je na místě insolvenční řízení (vedené proti manželům coby jedinému dlužníku) zastavit.“⁹⁶

Pokud je insolvenční řízení tímto způsobem zastaveno, pozůstalý manžel se dostává do následné situace: I kdyby dlužníci řádně plnili podmínky schváleného oddlužení po celou dobu trvání účinků splátkového kalendáře a míra uspokojení věřitelů byl dodržena, řízení musí být zastaveno. Pozůstalý manžel v takovém případě musí podat nový návrh na povolení oddlužení.⁹⁷ Úzce souhlasím s připomínkou A. Klempířové, která ve své diplomové práci uvedla, že „měla být zachována dosavadní praxe insolvenčních soudů, které zastavovaly insolvenční řízení pouze ve vztahu k zesnulému manželovi, insolvenční řízení dále pokračovalo. Jsem si vědoma, že dlužníci manželé, kteří podali společný návrh na povolení oddlužení, mají po dobu trvání insolvenčního řízení postavení nerozlučných společníků a insolvenční zákon je považuje za jednoho dlužníka, přesto by měl insolvenční zákon umožnit pokračování řízení. Jeho zastavením by byl pozůstalý manžel sankcionován stejně jako dlužník porušující podmínky schváleného oddlužení, přestože se tak stalo bez jeho zavinění. Jestliže je na oddlužení pohlíženo také jako na sociální institut, mělo by být umožněno pozůstalému manželovi, zasaženému smrtí partnera, oddlužení úspěšně dokončit a umožnit mu návrat do ekonomického života.“⁹⁸

3.9.1 Osvobození od zbytku dluhů

Dlužník, pokud má řádně a včas splněny všechny své povinnosti, má možnost být osvobozen od placení dosud neuspokojených pohledávek. Povinnosti dlužníka musí být ovšem splněny podle schváleného způsobu oddlužení. Insolvenční soud o tomto rozhodne usnesením o osvobození dlužníka od placení. V tomto případě došel Nejvyšší soud ČR k závěru, že pohledávka, která nebyla uhrazena, nezaniká, ale věřitel ji nemůže úspěšně vymáhat. Dlužník má však možnost takovou pohledávku věřiteli dobrovolně zaplatit.⁹⁹

⁹⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 01. 2017, sp. zn. KSHK 45 INS 9511/2014, 2 VSPH 704/2016-B-37.

⁹⁷ KLEMPÍŘOVÁ, Aneta. *Oddlužení – jeden ze sanačních způsobů řešení úpadku: diplomová práce (Ing.)*. 2018, s. 56.

⁹⁸ KLEMPÍŘOVÁ, Aneta. *Oddlužení – jeden ze sanačních způsobů řešení úpadku: diplomová práce (Ing.)*. 2018, s. 56 – 57.

⁹⁹ HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2013, s. 222. ISBN 978-80-7400-459-9.*

Existují i případy, kdy je osvobození od dluhů vyloučené. Dluhy, které vznikly z titulu uložení peněžitého trestu při odsouzení za úmyslný trestný čin, nebo náhrada škody, osvobodit nelze. Nicméně soud má pravomoc osvobození dlužníka od dluhů zamítnout, proti čemuž má následně dlužník možnost podat odvolání. Na druhé straně, pokud insolvenční soud osvobození dlužníkovu dluhu schválí, proti takovému rozhodnutí se může odvolat pouze věřitel, který nebyl v insolvenčním řízení zcela uspokojen.¹⁰⁰

¹⁰⁰ Podle § 416 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182> [cit. 25. 8. 2020].

4 Vlastní práce

Na základě zpracované teoretické části práce je tato navazující část zpracována jako aplikace teoretických poznatků v praxi. Tato část poukazuje na významné faktory, které jsou důležité při stanovování priorit a organizaci práce referenta oddlužení, a sice:

- nápad nových insolvenčních řízení,
- kontrola plnění povinností v rámci již probíhajících insolvenčních řízeních,
- sledování změn při stanovování nezabavitelných částí příjmů dlužníků a
- v současné době sledování změn v insolvenčních řízeních v souvislosti s aktuální pandemickou situací v ČR.

Mezi aktuální významné změny pak autor zahrnul především změny ve výši nezabavitelných částek, které dlužníkům zůstávají z jejich příjmů v průběhu schváleného oddlužení, a změny přímo související s vlivem nemoci COVID-19, neboť tyto změny jsou v posledním roce značně dynamické a je třeba na ně reagovat okamžitě. Referent musí dále zajistit, aby implementace takových změn probíhala s řádnou platností, a tím byl zajištěn bezproblémový průběh oddlužení.

Úvod praktické části tvoří případové studie záměrně vybraných insolvenčních řízení, které měl autor jakožto referent oddlužení na starosti. Tato insolvenční řízení jsou pak vybrána s důrazem na jejich specifický průběh. Autora práce tato řízení zaujala z důvodu určité nestandardnosti jejich průběhu, případně jinými zvláštnostmi oproti běžnému případu. Vyhodnocení případových studií přímo odráží studium, zpracování a výsledky insolvenčních řízení, v rámci kterých autor vykonával činnosti referenta oddlužení prostřednictvím ustanoveného insolvenčního správce, společnosti AS ZIZLAVSKY, v. o. s. Při analýze řízení je kladen důraz na plnění schválených podmínek oddlužení ze strany dlužníků. Autor si dále všímá přístupu insolvenčních soudů v případě, že tyto podmínky jsou porušovány.

Rozsah jednotlivých úkonů insolvenčního správce je přímo úměrný nápadu nových případů, v rámci kterých byl jako insolvenční správce ustanoven. Insolvenční správce proto nápad denně sleduje, neboť s každým novým případem souvisejí především nové

povinnosti a velké množství nových lhůt, které musí být splněny bezezbytku. V této části práce je proto autorem sledován vývoj zahájených insolvenčních řízení fyzických osob v průběhu let 2015 – 2020.

Jakmile dojde ke schválení oddlužení dlužníka, je povinností insolvenčního správce mimo jiné kontrolovat korektnost prováděných srážek z jeho příjmů, případě zajistit vyplácení nezabavitelné části příjmů přímo k rukám dlužníků. Správnost těchto úkonů je zcela zásadní především pro dlužníky, neboť jakákoliv pochybení ve výpočtu ovlivňují výši finančních prostředků, které jim měsíčně zůstávají k dispozici pro úhradu životních potřeb. Proto autor této práce analyzuje i vývoj nezabavitelných částek v letech 2019 – 2021, neboť za tuto dobu došlo opakovaně k jejich navyšování.

V závěrečné části je pak pozornost autora práce zaměřena na novely insolvenčního zákona a změny, které mají vliv na insolvenční řízení z důvodu aktuální pandemické situace COVID-19 v ČR.

4.1 Úvod do případových studií

Na základě zkušeností autora práce jsou zpracovány případové studie insolvenčních řízení, a to v závislosti na jejich individualitu a specifičnost průběhu. Případové studie se zaměřují jak na jednotlivce, tak i společné oddlužení manželů. Nutno podotknout, že případové studie nejsou nijak regionálně omezeny, a proto vybraná řízení byla vedena u různých insolvenčních soudů. Z důvodu ochrany osobních údajů, byť insolvenční rejstřík je ze svého principu veřejný a veřejně dostupný, jsou údaje dlužníků anonymizovány.

4.1.1 PŘÍPADOVÁ STUDIE „A“

V rámci insolvenčního řízení vedeného u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. KSCB 44 INS 24391/2014 byl zjištěn úpadek dlužnice. Soud současně povolil

řešení úpadku oddlužením.¹⁰¹ Následně dne 8. ledna 2015 Krajský soud v Českých Budějovicích schválil oddlužení dlužnice, a to plněním splátkového kalendáře.¹⁰²

Soud tak učinil proto, neboť dlužnice v té době pobírala mzdu ve výši cca 4.000,- Kč čistého měsíčně. Z tohoto příjmu dlužnice však nebylo možné nic srážet. Dále se smlouvou o důchodu ze dne 29.8.2014 zavázal dárce poskytovat dlužnici měsíční příspěvek na oddlužení ve výši 4.000,- Kč po dobu pěti let. Pokud jde o příjem dlužnice ze smlouvy o důchodu, zavázala se tato poskytovat veškerý příjem z této dohody ve prospěch majetkové podstaty. Dlužnice byla rozvedená a měla 1 vyživovací povinnost k dítěti. I dle vyjádření insolvenčního správce bylo možné předpokládat, že při plnění splátkového kalendáře budou nezajištění věřitelé uspokojeni v rozsahu více než 30 % jejich zjištěných pohledávek.

Dlužnici bylo výrokem III. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-5 ze dne 8. ledna 2015 uloženo, „*aby po dobu následujících 5 let od první splátky nebo do úplného zaplacení všech pohledávek platila nezajištěným věřitelům prostřednictvím insolvenčního správce, nejpozději ke každému poslednímu dni v měsíci z příjmů, které získá po schválení oddlužení, částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.*“¹⁰³

„*Soud dále dlužnici v této souvislosti upozornil na nutnost plnění povinností vyplývajících z ust. § 412 odst. 1 IZ, nad čímž bude vykonávat dohled insolvenčního správce. Dlužnice je zejména povinna:*

a) vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnán, o získání příjmu usilovat; nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat,

¹⁰¹ usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-A-8 ze dne 17.10.2014 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=15125180> [cit. 29. 1. 2021]

¹⁰² usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-5 ze dne 8.1.2015 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=16140913> [cit. 29. 1. 2021]

¹⁰³ usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-5 ze dne 8.1.2015 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=16140913> [cit. 29. 1. 2021]

- b) hodnoty získané dědictvím, darem a z neúčinného právního úkonu, jakož i majetek, který dlužník neuvedl v seznamu majetku, ač tuto povinnost měl, vydat insolvenčnímu správci ke zpeněžení a výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy, použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,
- c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,
- d) vždy k 15. březnu a k 15. září kalendářního roku předložit insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců,
- e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání účinků schválení oddlužení,
- f) neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody, nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit.¹⁰⁴

V této souvislosti insolvenční soud podotknul, že dlužník „může předejít zrušení oddlužení (a současnému rozhodnutí o způsobu řešení úpadku konkursem) pro nemožnost splnění podstatné části splátkového kalendáře tím, že bude důsledně dbát na dodržování dohody, prostřednictvím které se mu třetí osoba zavázala finančně přispívat za účelem zajištění zákonem požadovaného uspokojení věřitelů při oddlužení.“¹⁰⁵

Z důvodu neplnění podmínek oddlužení ze strany dlužníka se však dne 26. května 2016 konalo u Krajského soudu v Českých Budějovicích jednání o zrušení oddlužení dle ust. § 418 IZ. Na jednání dlužnice mimo jiné uvedla, že asi nepochopila celý systém oddlužení. O člověku, co ji přislíbil dar, neví, kde je, vlastně se ztratil a nemá na něho žádné spojení. Dlužnice dále uvedla, že má nové zaměstnání, ze kterého může oddlužení platit. Při zachování tohoto příjmu by doplatila i dluh, který dosud na splátkách vznikl. Soud dlužnici poučil o nezbytnosti informovat insolvenčního správce o všech podstatných skutečnostech rozhodných pro povolené oddlužení. Dále soud konstatoval, že pro účely eventuálního

¹⁰⁴ ust. § 412 odst. 1 IZ [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/insolvencni-zakon/cast-2-hlava-5-paragraf-412> [cit. 29. 1. 2021]

¹⁰⁵ usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-5 ze dne 8.1.2015 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=16140913> [cit. 29. 1. 2021]

zrušení schváleného oddlužení považuje podmínku projednání této věci ve smyslu § 418 odst. 3 IZ za splněnou.¹⁰⁶

Pro opětovné neplnění podmínek schváleného oddlužení bylo nařízeno jednání u Krajského soudu v Českých Budějovicích na den 29. května 2019. Jednání bylo následně 4x odročeno na základě žádosti dlužnice. Jednání se konalo až 4. září 2019, kde bylo projednáno, že dlužnice neplní podmínky schváleného oddlužení, když především na účet majtkové podstaty nepoukazuje dostatečné finanční prostředky a současně nevydala do insolvenčního řízení mimořádný příjem představující vyplacený daňový bonus jí vyplacený finančním úřadem. Dlužnice byla opětovně poučena a bylo jí zdůrazněno, že je povinna informovat soud a zejména insolvenčního správce o všech podstatných skutečnostech rozhodných pro povolené oddlužení, poskytovat insolvenčnímu správci součinnost, řádně s ním komunikovat a plnit veškeré povinnosti. Bylo dále zdůrazněno, že pro účely eventuálního zrušení schváleného oddlužení soud považuje podmínku projednání věci ve smyslu ust. § 418 IZ za splněnou. Nedojde-li k nápravě ze strany dlužnice, bude oddlužení již bez dalšího jednání zrušeno.¹⁰⁷

Ze zprávy insolvenčního správce ze dne 28. února 2020 pak vyplývá, že dlužnice řádně neplnila všechny povinnosti podle IZ a uložené rozhodnutím insolvenčního soudu. Dlužnice porušovala podmínky schváleného oddlužení, dále pak byla porušena zásada maximálního možného uspokojení věřitelů, která je cílem insolvenčního řízení. Tato zásada je zakotvena v ust. § 5 písm. a) IZ, dle kterého má být insolvenční řízení vedeno tak, aby se dosáhlo co nejvyššího uspokojení věřitelů. Pokud tedy zákon stanoví povinnost dlužníka uhradit nejméně 30 % svých závazků vůči nezajištěným věřitelům, neznamená to, že pokud má k dispozici vyšší příjmy nebo jakékoliv jiné příjmy, neměl by se snažit uhradit co nejvyšší podíl všech nezajištěných pohledávek, a to až do 100 % svých závazků.

Usnesením, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-63 ze dne 3. března 2020, však insolvenční *„soud vzal na vědomí splnění oddlužení a dlužnici osvobodil od placení pohledávek*

¹⁰⁶ Protokol o jednání, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-14 ze dne 1.6.2015 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=23820603> [cit. 29. 1. 2021]

¹⁰⁷ Protokol o jednání, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-49 ze dne 8.8.2019 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=39310961> [cit. 29. 1. 2021]

zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž nebyly dosud uspokojeny. Osvobození se vztahuje také na věřitele, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo a na věřitele, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili, ač tak učinit měli. Osvobození se vztahuje i na ručitele a jiné osoby, které měly vůči dlužnici pro tyto pohledávky právo postihu.“¹⁰⁸

Insolvenční soud postupoval v souladu s ustanovením § 413 IZ a výrokem I. vzal na vědomí splnění oddlužení. Dále pak s ohledem na shora uvedené a s přihlédnutím k výši závazků dlužnice a k tomu, že dlužnice uhradila 50% pohledávek přihlášených nezajištěných věřitelů a nedluží ničeho na odměně insolvenčního správce, přičemž dlužnice na jednání dostatečně zdůvodnila důvody neplnění podmínek v rámci oddlužení a s ohledem na tvrzené a doložené zdravotní problémy dlužnice, dospěl insolvenční soud k závěru, že zde nejsou žádné skutečnosti, pro které by soud dlužnici osvobození dle ustanovení § 414 odst. IZ nepřiznal, a rozhodl tak, jak je uvedeno výše.¹⁰⁹

4.1.2 PŘÍPADOVÁ STUDIE „B“

Úpadek dlužníka byl zjištěn dne 18. srpna 2014 usnesením Krajského soudu v Brně, č.j. KsBR 47 INS 17359/2014-A-9.¹¹⁰ Oddlužení plněním splátkového kalendáře bylo následně schváleno usnesením Krajského soudu v Brně, č.j. KsBR 47 INS 17359/2014-B-6 ze dne 28. listopadu 2014.

Soud v odůvodnění usnesení konstatoval, že *„na řádně svolanou schůzi věřitelů, jež se konala dne 14. 10. 2014, se nedostavil žádný z věřitelů. Soud neshledal žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, a schválil oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře podle ust. § 402 odst. 5 IZ.*“¹¹¹

¹⁰⁸ usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KsCB 44 INS 24391/2014-B-63 ze dne 3.3.2020 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=41911471> [cit. 29. 1. 2021]

¹⁰⁹ usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KsCB 44 INS 24391/2014-B-63 ze dne 3.3.2020 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=41911471> [cit. 29. 1. 2021]

¹¹⁰ usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KsBR 47 INS 17359/2014-A-9 ze dne 18.8.2014 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=14076324> [cit. 29. 1. 2021]

¹¹¹ usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KsBR 47 INS 17359/2014-B-6 ze dne 28.11.2014 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=15632090> [cit. 29. 1. 2021]

Výrokem II. uvedeného usnesení bylo dlužníkovi uloženo, „*aby po dobu 5 let nezajištěným věřitelům prostřednictvím insolvenčního správce hradil vždy nejpozději ke každému 25. dni v měsíci počínaje lednem 2015 z příjmů, které získá po schválení oddlužení, částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.*“¹¹²

Dlužníku bylo dále uloženo, aby po dobu 5 let trvání splátkového kalendáře předkládal vždy nejpozději 15. dne v každém měsíci insolvenčnímu správci své skutečné příjmy a výdaje ze své podnikatelské činnosti, které vynaložil pro dosažení svých příjmů, a to za předchozí měsíc. Dlužník byl rovněž povinen částku, která odpovídá jeho zákonným srážkám v souladu s výrokem II., poukázat insolvenčnímu správci nejpozději do tří kalendářních dnů. Další povinností dlužníka bylo oznámit, že ukončil samostatně výdělečnou činnost, resp. začal pobírat mzdu, či jiný příjem, a to do jednoho týdne od okamžiku, kdy ke změně došlo.¹¹³

Mezi povinnosti dlužníka soud zařadil i povinnosti vyplývající z ust. § 412 odst. 1 IZ, tedy, „*že po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen:*

- a) vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu usilovat; nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat,*
- b) hodnoty získané dědictvím a darem zpeněžit a jejich výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy, použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,*
- c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,*

¹¹² usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 47 INS 17359/2014-B-6 ze dne 28.11.2014 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=15632090> [cit. 29. 1. 2021]

¹¹³ usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 47 INS 17359/2014-B-6 ze dne 28.11.2014 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=15632090> [cit. 29. 1. 2021]

- d) vždy k 15. lednu a k 15. červenci kalendářního roku předložit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců,*
- e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání plánu oddlužení,*
- f) neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody,*
- g) nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit.*¹¹⁴

Již 1.9.2015 soud nařídil jednání o zrušení schváleného oddlužení z důvodu porušování podmínek oddlužení ze strany dlužníka, neboť ten nehradil na účet majetkové podstaty stanovené splátky a očekávaná míra uspokojení přihlášených věřitelů nedosahovala ani minimální zákonné výše 30 %. Dále dlužníkovi vznikl nový dluh na zálohách na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce.

Dlužník na jednání uvedl, že nedoplatek vznikl nedopatřením, dlužnou částku na zálohách uhradí do 15. 9. 2015 a následně bude pravidelně splácet.

Ze zpráv insolvenčního správce o plnění oddlužení pak vyplývá, že platební morálka dlužníka se výrazně nezlepšila. Protože dlužník nereagoval ani na výzvu insolvenčního soudu, dle které měl konkrétně sdělit a věrohodně doložit, jakým způsobem hodlá uhradit 30 % svých nezajištěných závazků, a sdělit, zda je zaměstnán a pokud ano, doložit své měsíční příjmy ze zaměstnání, bylo nařízeno další jednání o zrušení schváleného oddlužení na 13.2.2017.

Na jednání dlužník uvedl, že neodpověděl na výzvu soudu z důvodu, že měl vážné rodinné problémy, které mu nedovolovaly se věnovat vlastní osobě. Pokud jde o splátky dluhů, je si vědom skutečností, že pokud by nedocházely insolvenčnímu správci splátky, věřitelé by

¹¹⁴ ust. § 412 odst. 1 IZ [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/insolvenzni-zakon/cast-2-hlava-5-paragraf-412> [cit. 30. 1. 2021]

na konci 60. měsíce nebyli uspokojeni v zákonné výši 30 %. Dále se zavázal hradit na účet majetkové podstaty částku 4.500,- Kč tak, aby k potřebnému uspokojení věřitelů došlo.

Další jednání u insolvenčního soudu o možnosti zrušení schváleného oddlužení se konalo dne 11. dubna 2019, neboť ze zpráv předkládaných insolvenčním správcem znovu vyplývalo, že dle dosavadního plnění splátkového kalendáře dlužníkem nebude možno splnit jeho podstatnou část a dále že dlužník neplní své povinnosti.

Soud na jednání návrhu dlužníka na nezrušení oddlužení vyhověl, přestože shledává dostatek důvodů pro zrušení oddlužení. Soud má za to, že z hlediska věřitelů je výhodnější ve zbývajících měsících splátkového kalendáře oddlužení ponechat a apeluje na dlužníka, aby ve zbývajícím průběhu oddlužení napravil veškerá svá předchozí pochybení, tj. především beze zbytku uhradil odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, pohledávku České správy sociálního zabezpečení, a v co nejvyšší míře všechny své věřitele. Soud na závěr avizoval, že veškeré okolnosti předmětného řízení zváží v rámci rozhodování o výsledku tohoto řízení, zejména při případném zvažování osvobození od zbytku pohledávek.

Po skončení splátkového kalendáře vzal soud usnesením č.j. KSBR 47 INS 17359/2014-B-39 ze dne 5. května 2020, na vědomí splnění oddlužení.

Jelikož dlužník řádně neuhradil pohledávky a zavinil vznik nových dluhů po schválení oddlužení, soud vzal na vědomí splnění oddlužení, avšak nezbylo mu než zhodnotit, že dlužník řádně a včas nesplnil své povinnosti. Proto dlužníka neosvobodil od placení zbytku pohledávek. Soud dále uvedl, že nepřistoupil ke zrušení oddlužení, neboť v takovém případě by mu nezbylo, než insolvenční řízení zastavit, neboť dlužník včas o prohlášení konkursu nepožádal a jeho majetek by ani z části nepostačoval k uspokojení věřitelů. Dle soupisu majetkové podstaty vlastnil dlužník toliko předměty běžného vybavení domácnosti v nepatrné hodnotě.

4.1.3 PŘÍPADOVÁ STUDIE „C“

Úpadek dlužníka byl zjištěn dne 10.5.2017 usnesení Městského soudu v Praze, č.j. MSPH 79 INS 2822 / 2017-A-25. Následně soud schválil oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře, neboť nebyly zjištěny žádné skutečnosti, pro které by měl soud dlužníkům návrh odmítnout či zamítnout. Žádný z 15 přihlášených nezajištěných věřitelů neuplatnil své právo a nevyjádřil se k žádosti dlužníka o stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek. Současně nikdo z přihlášených věřitelů nehlasoval podle § 402 odst. 4 IZ o tom, zda doporučuje, aby žádosti dlužníka o stanovení jiné výše měsíčních splátek bylo vyhověno. Soud v této situaci hodnotil i důvody, které vedly k úpadku dlužníka (uvedeným v návrhu na povolení oddlužení), a k celkové výši jeho závazků a stanovil dlužníkovi splátku ve výši 5.500 Kč měsíčně, která již zahrnovala zálohu na odměnu a náklady insolvenčního správce. Za tohoto předpokladu bylo možné důvodně očekávat, že stanovenou splátkou se dosáhne hodnoty uspokojení nezajištěných věřitelů v cca 55 % jejich pohledávek, pokud se v následujícím průběhu oddlužení příjmy dlužníka nezmění.

Dle usnesení Městského soudu v Praze, č.j. MSPH 79 INS 2822 / 2017-B-7 ze dne 11. července 2017, bylo dlužníkovi uloženo, aby *„po dobu následujících 5 let, počítaných od první splátky nebo do úplného zaplacení všech pohledávek platil prostřednictvím ustanoveného insolvenčního správce, pravidelně měsíčně, nejpozději však k poslednímu dni v kalendářním měsíci nezajištěným věřitelům na úhradu jejich pohledávek ze svých příjmů, které získá po schválení oddlužení, částku 5.500 Kč.“*¹¹⁵ Dlužníkovi dále nebyly uloženy žádné další zvláštní povinnosti, vyjma povinností dle ust. § 412 odst. 1 IZ.

Dlužník řádně plnil podmínky schváleného oddlužení, a to až do dubna 2018, když kvůli neomluveným absencím dlužník přišel o zaměstnání a tím i stálý příjem. Protože se dlužníkovi nedařilo najít nové stabilní zaměstnání, nebyl zajištěn příjem na účtu majetkové podstaty. Za účelem projednání možnosti zrušení oddlužení proto insolvenční soud nařídil jednání na den 30. 4. 2019. Z důvodu hospitalizace a žádosti dlužníka bylo jednání odročeno na neurčito.

¹¹⁵ usnesení Městského soudu v Praze, č.j. MSPH 79 INS 2822/2017-B-7 ze dne 11.7.2017 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=29718967> [cit. 12. 2. 2021]

Vzhledem k tomu, že dlužník na následné výzvy, aby splátkovou nekázeň neprodleně řešil, nereagoval a s ohledem na návrh správce na zrušení oddlužení, soud dlužníka opětovně vyzval dne 22. 5. 2019, aby se k věci vyjádřil, a aby v souladu s § 115a o. s. ř. sdělil, zda souhlasí s tím, aby soud o zrušení schváleného oddlužení a o zastavení insolvenčního řízení rozhodl bez nařízení jednání. Dlužník byl současně poučen v souladu s § 101 odst. 4 o. s. ř., že pokud se ve stanovené lhůtě 7 dnů od doručení výzvy nevyjádří, bude soud předpokládat, že s uvedeným rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí. Jakkoliv byla výzva dlužníkovi doručena dne 29. 5. 2019, nijak nereagoval. Správce vyslovil souhlas s tím, aby ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání přípisem ze dne 31. 5. 2019.

Za dané situace, kdy dlužník svým přístupem k plnění povinností ve schváleném oddlužení nebyl schopný splnit podstatnou část splátkového kalendáře (předpokládaná míra uspokojení věřitelů se pohybovala kolem 23 %), neměl soud jinou možnost a schválené oddlužení zrušil podle ustanovení § 418 odst. 1 písm. b) IZ.

4.1.4 PŘÍPADOVÁ STUDIE „D“

Usnesením Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 53 INS 28592/2016-A-12 ze dne 7.2.2017, byl zjištěn úpadek dlužníka. Usnesením téhož soudu, č.j. KSBR 53 INS 28592/2016-B-5 ze dne 18.5.2017, bylo dlužníkovi schváleno oddlužení plněním splátkového kalendáře, neboť splátkový kalendář byl s ohledem na majetkové poměry dlužníka pro přihlášené věřitele výhodnější, než kdyby byli uspokojeni zpeněžením majetkové podstaty.

„Insolvenční soud současně rozhodl o stanovení jiné (nižší) výši měsíčních splátek, a to v souladu s ustanovením § 394 odst. 4 IZ. Dlužník o snížení měsíčních splátek včas požádal (v návrhu na povolení oddlužení), navržená měsíční splátka (8.000 Kč) byla dostačující k úhradě 100 % pohledávek nezajištěných věřitelů zahrnutých do splátkového kalendáře, a to za dobu kratší pěti let. Žádný z věřitelů nepodal proti snížení měsíčních splátek námitky. Insolvenční soud pak rovněž zohlednil důvody, pro které dlužník o snížení měsíčních splátek žádal, neboť má vyšší náklady na cestovné do zahraničí, kam každý týden dojíždí

*autem (jedna cesta 150 km), zdvojené náklady na bydlení (v zahraničí i v České republice) a stravování v pracovním týdnu v zahraničí.*¹¹⁶

Dlužníkovi proto bylo uloženo platit po dobu 5 let, počínaje 25. červnem 2017, nezajištěným věřitelům částku 8.000 Kč (nejvýše však částku ve stejném rozsahu, v jakém z ní mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky), a to vždy ke každému 25. dni v měsíci.¹¹⁷ Dlužníkovi dále byly uloženy povinnosti dle ust. § 412 odst. 1 IZ.

Ze zpráv insolvenčního správce uložených ve spisu pak vyplývá, že dlužník řádně plnil podmínky oddlužení a po celou dobu probíhajícího oddlužení byl zaměstnaný v zahraničí, přičemž na účet majetkové podstaty pravidelně zasílal ze své mzdy částku 8 000,- Kč v souladu s Usnesením Krajského soudu v Brně, č. j. KSBR 24 INS 28592/2016-B-5. S ohledem na zasláné splátky dlužníka tak došlo k uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů v celé výši.

Rovněž insolvenční soud ověřil, že výše přihlášených zjištěných nezajištěných pohledávek věřitelů činila částku 221 582,53 Kč a dlužníkem uhrazená částka činila 221 582,53 Kč, což představuje 100 % pohledávek nezajištěných věřitelů. Soud dále konstatoval, že v průběhu insolvenčního řízení nebylo zjištěno žádné porušení povinností ze strany dlužníka. Insolvenční soud shledal tedy za osvědčené, že dlužník splnil všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení a vzal proto splnění oddlužení na vědomí.

4.1.5 PŘÍPADOVÁ STUDIE „E“

Usnesením Krajského soudu v Praze č.j. KSPH 37 INS 27796/2013-A-10 byl zjištěn úpadek dlužnice a současně bylo povoleno oddlužení. Následně soud usnesením, č.j. KSPH 37 INS 27796/2013-B-7 ze dne 5. února 2014, schválil oddlužení dlužníka plněním

¹¹⁶ usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 24 INS 28592/2016-B-5 ze dne 17.5.2017 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=28922861> [cit. 12. 2. 2021]

¹¹⁷ usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 24 INS 28592/2016-B-5 ze dne 17.5.2017 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=28922861> [cit. 12. 2. 2021]

splátkového kalendáře. Soud v rámci usnesení o schválení oddlužení uložil dlužníkovi celou řadu povinností, kterým v rámci odůvodnění usnesení věnoval celý oddíl.

„Základní povinností dlužnice (a to nejen v rámci insolvenčního řízení) je zabezpečovat si takový trvalý příjem, který zajistí, že prostřednictvím pravidelných měsíčních splátek budou do 5 let od schválení oddlužení uspokojeny pohledávky přihlášených nezajištěných věřitelů nejméně z 30 %. Dvě základní povinnosti jsou udržovat si stálý příjem, který bude dostávat na uspokojení věřitelů, a bez zbytečného odkladu informovat insolvenčního správce o všech změnách v poměrech majetkových (změna zaměstnavatele, výše příjmů, atp.) a osobních, které mohou mít vliv na výši výpočtu nezabavitelné částky (rozvod, změna výše výživného, atp.). Další podstatnou povinností dlužnice je pravidelně, vždy k 15. březnu a k 15. září kalendářního roku předložit insolvenční správce a zástupci věřitelů (je-li ustanoven) přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců a v případě, že je nezaměstnaná, též soupis všech svých jednání, která směřují k získání zaměstnání. Do 1 měsíce také uvedeným osobám předloží „Potvrzení o vedení v evidenci úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání“.¹¹⁸

S ohledem na shora uvedené insolvenční soud kladl důraz na dlužnici, aby svých povinností svědomitě dbala. Rovněž soud dlužnici upozornil, že případná ztráta zaměstnání není důvodem k ukončení komunikace nebo k vyhýbání se insolvenčnímu správci, ale právě naopak. V takovém případě měla dlužnice svoji spolupráci s insolvenčním správcem zintenzivnit. Soud rovněž připomněl, že ztrátu zaměstnání je třeba insolvenčnímu správci oznámit neprodleně, a to i před vypršením výpovědní lhůty. Dlužnice byla dále poučena, že pokud přijde o své příjmy, je povinna o získání nového zdroje příjmů usilovat a vedle toho má možnost si případně najít vhodného dárce, který by jí prostřednictvím smlouvy o důchodu pomáhal potřebný příjem zajistit, tedy měsíčně jí přispíval určitou finanční částkou.

Soud následně konstatoval, že *„toto insolvenční řízení skončí buď splněním oddlužení a následným osvobozením od povinnosti platit dosud neuhrazené dluhy, anebo prohlášením*

¹¹⁸ usnesení, č.j. KSPH 37 INS 27796/2013-B-7 ze dne 5. únor 2014[online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=10837072> [cit. 26. 2. 2021]

konkursu. Zatímco v prvním případě (zjednodušeně řečeno) bude moci dlužnice za svými finančními problémy udělat tlustou čáru a svůj život znovu začít s čistým štítem, bez dluhů, tak v druhém případě proběhne zpeněžení veškerého majetku dlužnice a po skončení tohoto řízení zůstanou dlužnici všechny (neuhrazené) dluhy. V druhém případě též bude vyloučeno v nejbližších pěti letech po skončení tohoto řízení, aby bylo dlužnici znovu povoleno oddlužení. Je teď tedy zcela na dlužnici, jakou ze shora uvedených možností toto řízení skončí, zda bude dlužnice plnit všechny povinnosti uvedené v tomto usnesení, či nikoliv. Soud si uvědomuje, že nastávající období bude pro dlužnici mimořádně náročné a zřejmě i stresující, ale pouze projde-li jím dlužnice plně všechny jí uložené úkoly a povinnosti, bude moci znovu začít svůj život bez dluhů. V opačném případě je velmi pravděpodobné, že bude dlužnice pobírat minimální – nezabavitelnou mzdu (důchod) již napořád. Volba dlužnice tak není, zda příštích pět let pobírat pouze nezabavitelnou část mzdy (důchodu), či nikoliv, ale zda jí pobírat příštích pět let, nebo zbytek života. Je jen na dlužnici, kterou cestu si zvolí.¹¹⁹

Soud takto apeloval na dlužnici, aby si uložené povinnosti pravidelně opakovala a četla, a to minimálně každého půl roku, neboť je známo, že „opakování je matkou moudrosti.“¹²⁰ Soud tímto shledával zvýšení pravděpodobnosti plnění uložených povinností ze strany dlužnice, a tím snáze nastane očekávané oddlužení a osvobození o zbývajících neuhrazených dluhů na konci insolvenčního řízení.

Ze spisu zveřejněného v insolvenčním rejstříku vyplývá, že ač dlužnice plnila povinnost schváleného oddlužení s výjimkou předkládat insolvenčnímu správci přehledy svých příjmů za uplynulé období. Insolvenční správce dále ve své zprávě o plnění oddlužení konstatuje, že nelze jednoznačně určit, zda lze očekávat splnění oddlužení, tedy uspokojení pohledávek alespoň ve 30 %, neboť na účet majetkové podstaty je příjem poukazován nepravidelně a v různých částkách. Protože se situace v oddlužení nadále nelepšila, insolvenční soud nařídil na 5. června 2018 jednání o zrušení schváleného oddlužení. Z jednání vyplynulo, že mimo problémy se zasláním příjmu na účet majetkové podstaty

¹¹⁹ usnesením, č.j. KSPH 37 INS 27796/2013-B-7 ze dne 5. únor 2014[online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=10837072> [cit. 26. 2. 2021]

¹²⁰ usnesením, č.j. KSPH 37 INS 27796/2013-B-7 ze dne 5. únor 2014[online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=10837072> [cit. 26. 2. 2021]

dlužnice ostatní uložené povinnosti plní. V závěru jednání pak soud konstatoval, že dlužnici poskytne ještě jednu, poslední, šanci.

Protože dlužnice napravila svá předchozí pochybení, vzal soud usnesením Krajského soudu v Praze, č.j. KSPH 37 INS 27796/2013-B-43 ze dne 17. dubna 2019, na vědomí splnění oddlužení. Soud dospěl ke zjištění, že dlužnice splnila veškeré povinnosti dle usnesení o schválení oddlužení.

4.1.6 PŘÍPADOVÁ STUDIE „F“

Usnesením ze dne 3.5.2016 rozhodl insolvenční soud o úpadku dlužníků a způsobu řešení jejich úpadku oddlužením. Na přezkumném jednání spojeném se schůzí věřitelů insolvenční správce uvedl, že dlužníci vlastní majetek nepatrné hodnoty, běžné vybavení domácnosti, resp. věci osobní potřeby. Dlužníci rovněž nevladnili žádné nemovitosti. U dlužníků pak byla evidována vzájemná vyživovací povinnost mezi manželi, a dále tři vyživovací povinnosti k nezletilým dětem. Dlužník pobíral mzdu ve výši 19 827,- Kč měsíčně, dlužnice pak byla v evidenci Úřadu práce ČR a pobírala rodičovský příspěvek. Nad to si dlužníci se svým dárcem sjednali dar ve výši 3 900,- Kč měsíčně. Vzhledem k nemajetnosti dlužníků bylo zřejmé, že zájmem věřitelů bude schválení oddlužení formou plnění splátkového kalendáře, a nikoliv formou zpeněžením majetkové podstaty, neboť v takovém případě by byli uspokojeni v zanedbatelné výši. Protože v průběhu insolvenčního řízení nevyšly najevo žádné okolnosti, pro které by soud zamítnul návrh na povolení oddlužení, schválil oddlužení ve formě plnění splátkového kalendáře.

Soud v rámci usnesení uložil dlužníkům, *„aby po dobu 5 let nebo do úplného uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů platili společně prostřednictvím insolvenčního správce od července 2016 nezajištěným věřitelům nejpozději vždy k 20. dni v měsíci částku určenou dle ustanovení § 398 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (IZ) z příjmů, které získají po schválení oddlužení. Dále bylo dlužníkům uloženo, aby předkládali insolvenčnímu správci listiny prokazující výši příjmů dlužníků (např. mzdové listy, potvrzení zaměstnavatele o výši příjmů, výměr důchodu, apod.), a to vždy zpětně za*

*každých 6 měsíců trvání účinků splátkového kalendáře.*¹²¹ Dlužníkům byly rovněž uloženy povinnosti dle ust. § 412 odst. 1 IZ.

Dlužníci v zásadě bez problémů plnili podmínky schváleného oddlužení, rovněž zajistili i potřebný příjem na účtu majetkové podstaty. Ze zpráv insolvenčního správce pak dále vyplývalo, že očekávané uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů činí 32,02 %, a proto doporučil ponechat dlužníky v oddlužení. Sdělením dlužníka ze dne 11. 9. 2018 však bylo oznámeno, že u dlužníků došlo k podstatným změnám, neboť manželství dlužníků bylo rozvráceno. Protože existovali důvody pro zrušení schválené oddlužení dle § 418 odst. 1 písm. d) IZ, když sám dlužník navrhl zrušení schváleného oddlužení, nařídil soud jednání o zrušení oddlužení. Na jednání soud konstatoval, že vztahy mezi dlužníky jsou velmi vyhocené. Na dalším jednání konaném dne 28.1.2019 vyšlo najevo, že se vztahy mezi dlužníky nezlepšili. Následně soud jednání odročil na 13. března 2019 a i přes dosavadní zjištění dlužníkovi nabídl, že pokud do 6. března projeví zájem na pokračování oddlužení, soud projedná s dlužníky podmínky, za jakých může oddlužení pokračovat.

Protože se situace nezlepšila, v mezidobí dokonce dlužníkovi vznikl dluh na výživném a z příjmové situace dlužníků vyšlo najevo, že aktuálně nejsou schopni zajistit uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů alespoň ve 30 %, Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočkou v Liberci, č.j. KSLB 76 INS 8871/2016-B-35 ze dne 27. května 2019, rozhodl o zrušení schváleného oddlužení a zastavení řízení.

4.2 Výstupy z případových studií

V rámci případových studií bylo sledováno, kolik měsíců trval splátkový kalendář v rámci schváleného oddlužení, tj. zda stanovenou dobu 60 měsíců nebo dobu kratší. Dále jsou porovnávány celkové zjištěné výše pohledávek nezajištěných věřitelů, tj. výši dluhů, které si věřitelé za dlužníkem přihlásili a současně které byly na přezkumném jednání zjištěny. Dále se autor zabývá zjištěním, kolik z celkových dluhů dlužník zvládl za dobu svého

¹²¹ usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci , č.j. KSLB 76 INS 8871/2016-B-4 ze dne 30.6.2016 [online]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=24330093> [cit. 26. 2. 2021]

splátkového kalendáře splatit, a v jaké míře oproti předpokladu, ze kterého insolvenční soud vycházel při schvalování oddlužení.

V případě, kdy není oddlužení ze strany dlužníka plněno, často dochází k nehrazení záloh na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce. Autor práce se tedy zabýval i zjištěním, zda dlužník v rámci oddlužení zvládl uhradit tyto zálohy či zda mu vznikl nový dluh.

Zásadní pro výzkum je pak spodní část níže uvedené tabulky, kde autor sleduje, zda dlužník v rámci schváleného oddlužení řádně plnil stanovené podmínky. V případě, že dlužník tyto neplnil, jaký dosah to mělo na konečné rozhodnutí soudu, tedy zda soud vzal na vědomí splnění schváleného oddlužení a dlužníkovi přiznal osvobození o zbytku neuhrazených dluhů. Jinými slovy, zda dlužník dosáhl na smysl celého institutu oddlužení.

Tabulka 1 – Výstupy z případových studií

	PŘÍPADOVÁ STUDIE					
	A	B	C	D	E	F
POČET MĚSÍCŮ ODDLUŽENÍ - TRVÁNÍ SPLÁTKOVÉHO KALENDÁŘE	60	60	23	31	60	35
CELKOVÁ ZJIŠTĚNÁ VÝŠE NEZAJIŠTĚNÝCH POHLEDÁVEK	64876,88	325931,3	490321,04	221582,53	275527,72	1343424,84
UHRAZENO V RÁMCI ODDLUŽENÍ	32456	53315	26284	221582,53	104387,47	298566,5
USPOKOJENÍ NEZAJIŠTĚNÝCH VĚŘITELŮ (%)	50,03%	16,36%	5,36%	100,00%	37,89%	22,22%
PŘEDPOKLÁDANÁ MÍRA USPOKOJENÍ	100,00%	48,06%	55,00%	100,00%	39,10%	32,36%
UHRAZENA ODMĚNA A HOTOVÉ VÝDAJE INSOL. SPRÁVCE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
DLUŽNÍK ŘÁDNĚ PLNIL PODMÍNKY SCHVÁLENÉHO ODDLUŽENÍ	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO
SOUD VZAL NA VĚDOMÍ SPLNĚNÍ ODDLUŽENÍ	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE
DLUŽNÍKOVÍ PŘIZNANÉ OSVOBOZENÍ OD ZBYTKU DLUHŮ	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky zjišťujeme, že pouze v případě studie „D“ došlo k naplnění předpokládané míry uspokojení nezajištěných věřitelů. Nutno podotknout, že toto řízení nevykazovalo v celém svém průběhu žádné pochybení ani porušení podmínek schváleného oddlužení. Dlužník v rámci tohoto řízení vystupovat svědomitě a oddlužení plnil řádně. Pro insolvenčního správce pak toto řízení znamenalo do jisté míry usnadnění práce, neboť dlužník svým plněním nezpůsobil žádné problémy. Usnadnění práce konečně znamenalo i pro insolvenční soud při rozhodování o přiznání osvobození dlužníka od zbytku dluhů. Dlužník nezadával důvody k podávání námitek ani z hlediska přihlášených věřitelů, když jejich pohledávky byly splaceny v celém rozsahu.

Naprostým opakem pak bylo řízení v rámci studie „C“, kdy splátkový kalendář v rámci schváleného oddlužení dlužníka trval pouze 23 měsíců. Dlužník k oddlužení přistupoval líně a naprosto se mu nepodařilo zajistit dostatečné uspokojení pohledávek věřitelů, když za necelou polovinu stanovené doby oddlužení uspokojil věřitele pouze v 5,36 %. Protože dlužník neměl snahu napravit své předchozí pochybení a nadále neplnil podmínky schváleného oddlužení, soud rozhodl o zrušení schváleného oddlužení a insolvenční řízení zastavil.

Problémy se splněním očekávaného uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů pak vykazují i ostatní případové studie. Tato situace pak nemusí být nutně způsobena pochybením dlužníka, když do konečného uspokojení pohledávek věřitelů vstupuje značné množství proměnlivých faktorů, mezi které například patří:

- zákonné zvyšování nezabavitelné části příjmů dlužníků
- pracovní neschopnost dlužníků v průběhu schváleného oddlužení
- ztráta zaměstnání dlužníka
- zdravotní problémy dlužníka
- zvýšení vyživovacích povinností dlužníka

Nutno při této příležitosti si uvědomit, že doba schváleného oddlužení, tedy 5 let, je dlouhá doba, za kterou se situace dlužníka může výrazně měnit.

Insolvenční soud však v případě nižšího uspokojení věřitelů sleduje, zda tato změna byla způsobena přístupem dlužníka nebo důvody, které dlužník sám nezavinil. Toto reflektuje právě studie „B“, kdy dlužník prošel celým oddlužením a jeho splátkový kalendář trval celých 60 měsíců. Dlužník za tuto dobu nezvládl uspokojit své věřitele ani v minimální zákonné výši 30 %. Insolvenční soud musel v rámci konečného usnesení konstatovat, že toto bylo způsobeno především dlužníkem a jeho neplněním podmínek oddlužení. Ač tedy soud vzal na vědomí splnění oddlužení dlužníka, nepřiznal mu osvobození od zbývajících neuhrazené části dluhů. Věřitelé tak neztratili možnost domáhat se plnému uspokojení svých pohledávek, a to i po skončení insolvenčního řízení.

Že může rozdílným výsledkem podobného průběhu řízení úspěšně skončit insolvenční řízení, dokazuje případová studie „E“. Zde dlužník dosáhl nižšího uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů oproti předpokládanému, avšak ne z důvodu, že by porušoval podmínky schváleného oddlužení. Soud rovněž konstatoval řádný průběh řízení a bezproblémový přístup dlužníka. Zásadní pro výsledek insolvenčního řízení rovněž bylo splnění minimální zákonné podmínky uspokojení věřitelů ve 30 %. I přes nižší uspokojení věřitelů proto dlužník dosáhl úspěchu a byl insolvenčním soudem zproštěn neuhrazené části dluhů.

Proti zásadám insolvenčního řízení pak z pohledu autora práce probíhalo insolvenční řízení v rámci případové studie „A“. Ačkoliv zjištěné pohledávky nezajištěných věřitelů dosahovaly výše 64.876,88 Kč, a jednalo se tak o nejnižší výši dluhů v rámci sledovaných insolvenčních řízení, dlužník za dobu 60 měsíců splátkového kalendáře uspokojil své nezajištěné věřitele „pouze“ v 50,03 %. Autor v této souvislosti sděluje, že slovo „pouze“ nelze užít v jeho absolutním významu, když při takovém uspokojení v rámci jiných insolvenčních řízení mluvíme v zásadě o velice dobrém uspokojení. Nutno současně podotknout, že dlužník splnil i zákonnou podmínku minimálního uspokojení věřitelů (30 %).

Pro pochopení názoru autora je třeba zmínit, že dlužník v průběhu schváleného oddlužení porušoval řadu podmínek insolvenčního řízení, nespolečně pracoval s insolvenčním správcem. Insolvenční správce současně v průběhu oddlužení opakovaně poukazoval na porušování

podmínek schváleného oddlužení ze strany dlužníka a navrhoval zrušení schváleného oddlužení. Z insolvenčního spisu dále vyplývá, že dlužník zatajoval své příjmy a řádně nepředkládal přehledy svých příjmů za uplynulé období. Z přístupu dlužníka pak autor usuzuje, že dlužník nevyňaložil veškeré úsilí k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů, přičemž toto bylo možné po něm spravedlivě požadovat. Tento názor podporuje i skutečnost, že při schvalování oddlužení plněním splátkového kalendáře soud vycházel z předpokladu, že dlužník má příjmy natolik dostačující, aby své věřitele uspokojil ve 100 %.

Jak z případové studie vyplývá, insolvenční soud při konečném rozhodování postupoval v souladu s ustanovením § 413 IZ a výrokem I. vzal na vědomí splnění oddlužení. Soud přihlédl k výši závazků dlužnice (celkem 64.876,88 Kč) a k tomu, že dlužnice uhradila 50 % pohledávek přihlášených nezajištěných věřitelů a nedluží ničeho na odměně insolvenčního správce, přičemž dlužnice na jednání dostatečně zdůvodnila důvody neplnění podmínek v rámci oddlužení. S ohledem na tvrzené a doložené zdravotní problémy dlužnice, dospěl insolvenční soud k závěru, že zde nejsou žádné skutečnosti, pro které by soud dlužnici osvobození dle ustanovení § 414 odst. IZ nepřiznal, a rozhodl tak, jak je uvedeno výše.

K tomuto autor doplňuje, že dle zpráv insolvenčního správce založených v insolvenčním spisu dlužnice i přes prokázané zdravotní problémy disponovala příjmem, který by postačoval k uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů ve 100 %. Ke stanovisku soudu, že dlužnice uhradila alespoň 50 % pohledávek nezajištěných věřitelů pak autor dodává, že cílem insolvenčního řízení je dosáhnout maximálního možného uspokojení věřitelů. Tato zásada je zakotvena v ust. § 5 písm. a) IZ, dle kterého má být insolvenční řízení vedeno tak, aby se dosáhlo co nejvyššího uspokojení věřitelů. Pokud tedy dlužník dosáhl uspokojení 50 % svých závazků vůči nezajištěným věřitelům, neznamená to, že pokud má k dispozici dostačující příjmy, neměl by se snažit uhradit co nejvyšší podíl všech nezajištěných pohledávek, a to až do 100 % svých závazků. Závěrem autor práce však připouští odůvodněný názor soudu a je třeba plně jej respektovat.

U případové studie „F“ pak autor práce poukazuje na skutečnost a problematiku insolvenčního řízení manželů, kdy i přes řádné plnění podmínek schváleného oddlužení nemusí dojít k úspěšnému skočení oddlužení a dosažení osvobození od dluhů. V rámci tohoto řízení vše probíhalo v pořádku do doby, než došlo k rozpadu manželství dlužníků.

Rovněž rozhodnutím příslušného soudu došlo ke stanovení výživného, které byl jeden z manželů povinen měsíčně hradit druhému. Protože výživné je z hlediska insolvenčního zákona považováno za pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, je vypláceno prostřednictvím insolvenčního správce z finančních prostředků majetkové podstaty. Vedlejším efektem rozvodu dlužníků tedy bylo i větší zatížení příjmů na účtu majetkové podstaty. Samotný rozvod manželství dlužníků však není důvodem pro zrušení schváleného oddlužení nebo rozdělení vedeného insolvenčního řízení do dvou oddělených řízení.

Protože dlužníci podali společný návrh na oddlužení, stali se z pohledu insolvenčního zákona jediným účastníkem řízení¹²² Pokud dlužníci chtěli dosáhnout úspěšného a řádného splnění oddlužení, nezbyvá jim než aspoň v tomto směru postupovat relativně jednotně, resp. plnit řádně své povinnosti. Případné spory mezi dlužníky pak není soud oprávněn jakkoli řešit, pokud nebudou mít vliv na plnění povinností v rámci splátkového kalendáře.

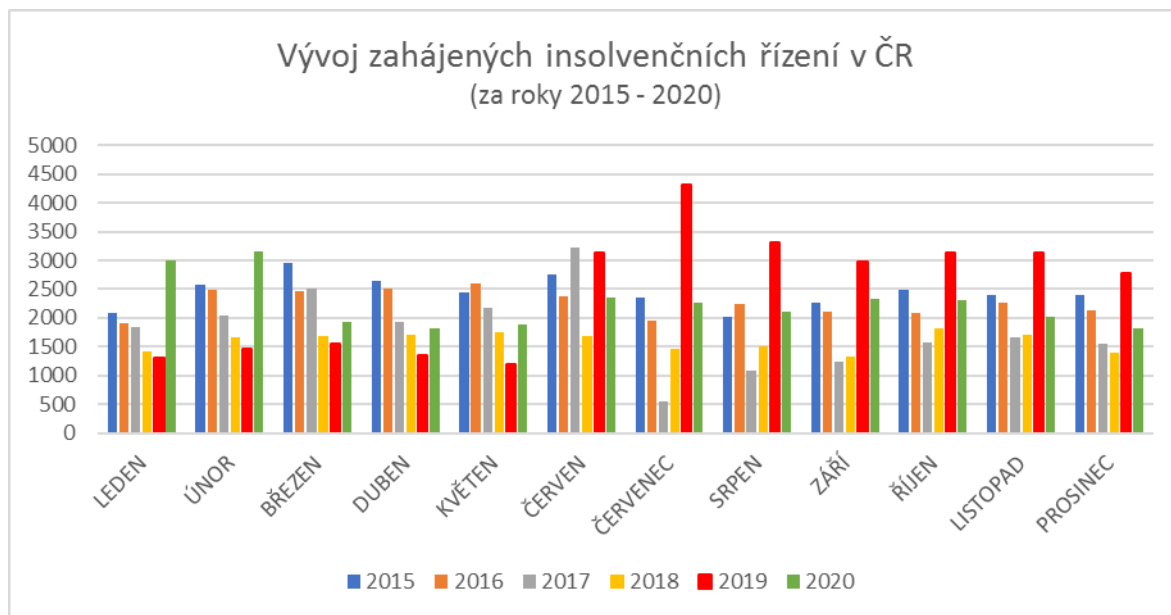
Protože rozkol dlužníků byl natolik podstatný, soud i v důsledku podaného návrhu ze strany dlužníka schválené oddlužení zrušil a řízení zastavil dle ust. § 418 IZ.

4.3 Vývoj zahájených insolvenčních řízení v ČR

Aby insolvenční řízení mohlo být zahájeno, musí být podán insolvenční návrh. Relevantní data o zahájených insolvenčních řízení byla získána z insolvenčního rejstříku a databáze Crediteform.

¹²² §294a odst. 3 IZ [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-294> [cit. 28. 2. 2021]

Graf 1 – Vývoj zahájených insolvenčních řízení fyzických osob v ČR za roky 2015 – 2020

Zdroj: vlastní zpracování

Počet zahájených insolvenčních řízení v jednotlivých letech je rozmanitý. Ačkoliv v průběhu jednotlivých let zpravidla nezaznamenáváme žádný výrazný nárůst či pokles zahájených insolvenčních řízení, výjimku v tomto tvoří měsíc červenec 2017 a červenec 2019.

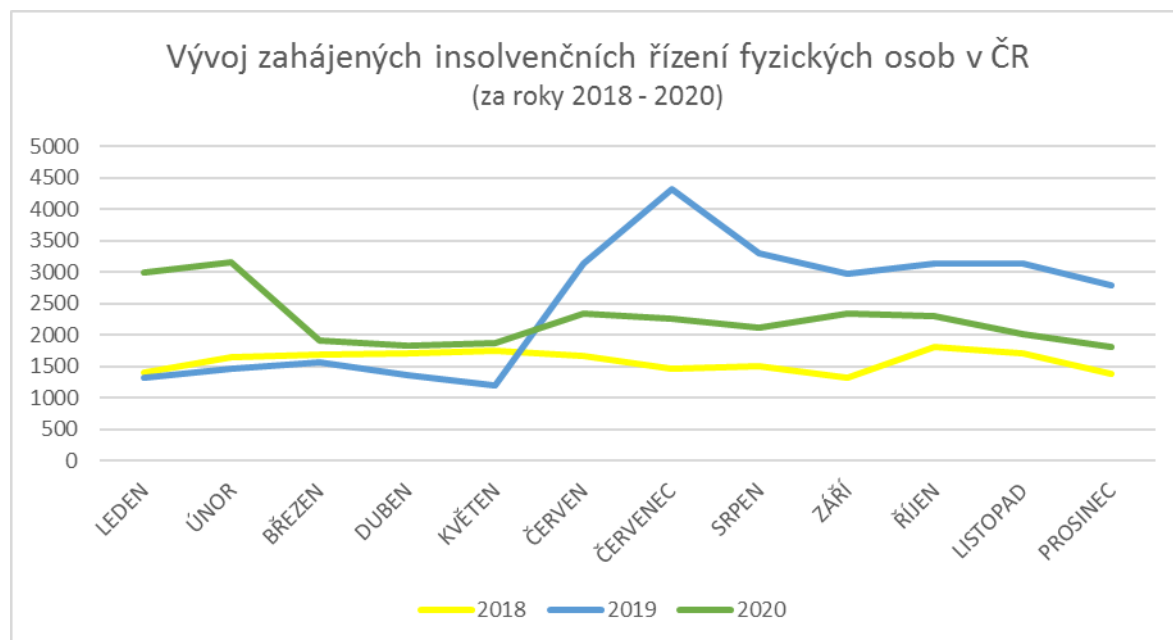
K 1.7.2020 totiž v platnost vstoupila novela insolvenčního zákona. Tato upravovala podmínky pro oddlužení, přičemž jejím záměrem bylo rozšíření okruhu lidí, kteří mohou dosáhnout na oddlužení. Novela pak dále měla mimo jiné motivovat dlužníky k aktivnímu řešení svých dluhů. Novela však s sebou přinesla i určitou bariéru pro vstup do insolvenčního řízení, když fyzickým osobám zpřísnila podání insolvenčního návrhu. Ten za dlužníka mohla podat již jen odborně způsobilá osoba nebo akreditovaná osoba.¹²³

Každoroční prosincový pokles zahájených insolvenčních řízení je dán sezónností, neboť lidé v období vánočních svátků a nového roku neradi řeší nepříjemné věci. Mezi tyto pak samozřejmě patří i dluhy. Dalším hlediskem může být i vytíženost akreditovaných poraden

¹²³ Vývoj insolvencí v České republice v roce 2017[online]. Dostupné z: <https://www.bankovnictvionline.cz/neprehlednete/vyvoj-insolvenci-v-ceske-republice-v-roce-2017> [cit. 5. 3. 2021]

a organizací, kteří insolvenční návrhy lidem připravují. Naplněnou kapacitu zpravidla hlásí řada z nich již měsíce dopředu.¹²⁴

Graf 2 – Vývoj zahájených insolvenčních řízení fyzických osob v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Další novelou insolvenčního zákona došlo po 1.6.2019 k značnému nárůstu zahájených insolvenčních řízení, neboť došlo k zásadnímu zmírnění podmínek pro vstup fyzických osob do insolvenčního řízení. Došlo totiž k prolomení 30 % hranice minimálního uspokojení věřitelů, dále s zmírnily požadavky na dokládání příjmů a dluhů dlužníků. V červenci 2019 dosáhl počet zahájených insolvenčních řízení hodnoty 4 317.

To znamenalo oproti předchozímu měsíci nárůst 1 182 řízení. Ačkoliv se od té doby počty nových řízení pohybovaly okolo 3 000 řízení měsíčně, zaznamenáváme postupný pokles v následujícím období. Počty zahájených insolvenčních řízení v roce 2020 se již značně neodlišují od zahájených insolvenčních řízení v roce 2018.

¹²⁴ Zájem o oddlužení po prvotním boomeru klesá. Řada lidí si nechce dočasně přihoršit a zůstává v exekuci [online]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/02/zajem-oddluzeni-prvotnim-boomeru-klesa-rada-lidi-si-nechce-docasne-pohorsit-zustava-exekuci/> [cit. 6. 3. 2021]

Důvodem může být, že dlužníci před podáním insolvenčního návrhu nejdříve vyzkouší všechny možnosti řešení problémů s dluhy. Motivaci dlužníků pak může snižovat i fakt, že velké množství úkonů potřebných pro vstup do insolvenčního řízení musejí provést osobně. K tomuto se může přidat i určitý strach z nákazy v aktuální době pandemie. K obvyklým bariérám určitě patří i finanční a časové náklady, které dlužníci mohou mít s návštěvami u svých sepisovatelů insolvenčních návrhů. Zásadním problémem, proč počet zahájených řízení má klesající tendenci, je skutečnost, že pro řadu dlužníků je v krátkodobém horizontu výhodnější setrvat v exekučním řízení. S ohledem na rozdílné podmínky mezi insolvenčním řízením a exekucí může činit rozdíl v nezabavitelné částce, která dlužníkovi zůstane pro úhradu životních nákladů, až 6.000,- Kč měsíčně. To je pro dlužníka zcela zásadní částka, která je od vstupu do insolvenčního řízení odrazuje. Pro dlužníka v tíživé situaci je pak mnohem lákavější vidina vyššího disponibilního příjmu než budoucí osvobození od neuhrazených dluhů.¹²⁵

4.3.1 Změny nezabavitelných částek

Pro dlužníky novela insolvenčního zákona z roku 2019 přinesla nová pravidla. Podle těchto mají nově možnost si zvolit délku oddlužení za splnění určitých podmínek, dále může dlužník v průběhu požádat i o přerušování řízení, a to až na jeden rok. Zároveň došlo i k navýšení nezabavitelné částky.

Téma nezabavitelné částky nebo nepostižitelné části příjmů dlužníka je důležitá jak pro dlužníka, který se rozhoduje o vstupu do insolvenčního řízení, tak i pro insolvenčního správce, který v rámci schváleného oddlužení kontroluje správnost provedených srážek dlužníků. Současně tuto řeší i při výpočtu a vyplácení nezabavitelné částky dlužníkovi.

Následující tabulka ukazuje, jakým způsobem a jak často se měnila výše částky, která dlužníkovi po provedení stanovených srážek zůstala k jeho vlastnímu užitku.

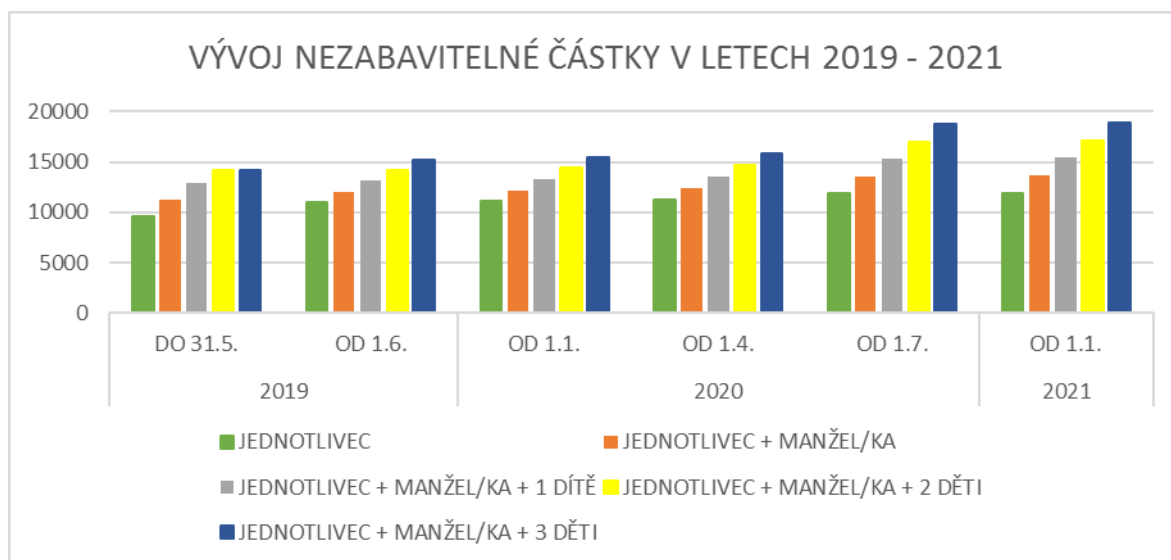
¹²⁵ KONFERENCE INSOLVENCE 2020: V ODDLUŽENÍ JE VÍCE ŽEN, MNOHA DLUŽNÍKŮM SE VYPLATÍ ZŮSTAT V EXEKUCI [online]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/konference-insolvence-2020-v-oddluzeni-je-vice-zen-mnoha-dluznikum-se-vyplati-zustat-v-exekuci/> [cit. 10. 3. 2021]

Tabulka 2 – Vývoj nezabavitelné části příjmů pro čistý příjem ve výši 20.000,- Kč měsíčně (v Kč)

	2019		2020			2021
	DO 31.5.	OD 1.6.	OD 1.1.	OD 1.4.	OD 1.7.	OD 1.1.
JEDNOTLIVEC	9644	10954	11072	11272	11848	11916
JEDNOTLIVEC + MANŽEL/KA	11251	12024	12174	12424	13576	13666
JEDNOTLIVEC + MANŽEL/KA + 1 DÍTĚ	12858	13096	13276	13576	15302	15416
JEDNOTLIVEC + MANŽEL/KA + 2 DĚTI	14168	14168	14376	14726	17030	17164
JEDNOTLIVEC + MANŽEL/KA + 3 DĚTI	14168	15240	15478	15878	18756	18914

Zdroj: <https://insolvence.justice.cz/kalkulator-splatek/>

Graf 3 – Vývoj nezabavitelné částky v letech 2019 – 2021

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu vidíme, že tendence je rostoucí. Rok od roku tedy dlužníkům zůstává víc finančních prostředků, a to úměrně s růstem cenové hladiny životních potřeb. Rozdíl u jednotlivce na aktuální nezabavitelné částce oproti začátku roku 2019 činí 2.272,- Kč měsíčně, tj. nárůst o 23,56 %. U rodiny, kde jsou manželé vzati a mají 3 děti, pak došlo k navýšení nezabavitelné částky o 4.746,- Kč měsíčně.

4.4 Zákon LEX COVID

Dne 31. března 2020 vláda schválila návrh ministerstva spravedlnosti na změny v insolvenční fyzických a právnických osob vzhledem k současné pandemické situaci.

„Zákon také umožňuje prominout zmeškané lhůty v soudních řízeních a mění podmínky oddlužení.“

*“Návrh chrání podnikatele před insolvenční a zmírňuje podmínky lidí v oddlužení. Dojde také k zastavení exekucí, ve kterých v posledních třech letech nebylo nic vymoženo.”*¹²⁶

Tento zákon umožňuje soudům prominout zmeškání lhůt i tam, kde to předchozí právní úprava vylučovala. Pro tuto práci je však důležité zmínit, že tyto navrhované úpravy se týkají také insolvenčního práva, vzhledem k tomu, že velké množství lidí s ohledem na vyhlášený nouzový stav přišly o část svých příjmů nebo dokonce o práci úplně.

„Ministerstvo v návrhu řeší rovněž oddlužení zahájená před novelou insolvenčního zákona, tedy do loňského května. Navrhuje u nich zrušit stanovenou hranici splácení pohledávek, pokud je dlužník není schopen splatit v důsledku epidemie. Nesplacení 30 procent pohledávek tak v těchto případech nebude znamenat ztrátu možnosti se oddlužit. V oddluženích zahájených po novele zákona může dlužník už nyní požádat o přerušeni oddlužení až na období jednoho roku. Ministerstvo v návrhu pamatovalo i na lidi, kteří se dlouhodobě nacházejí v tíživé finanční situaci a čelí obvykle více exekucím. Podle úřadu může současná situace dolehnout na tuto skupinu obzvláště nepříznivě. Úřad chce proto umožnit zastavit i bez souhlasu věřitele exekuci, u níž v posledních třech letech nedošlo ani k částečnému uspokojení vymáhané pohledávky či k zajištění majetku ve výši, která by stačila alespoň k uhrazení nákladů exekuce. Věřitel může takovému zastavení bezvýsledné exekuce zabránit jen tím, že složí další zálohu na její náklady. Z pravidla existují výjimky,

¹²⁶ Insolvenční zóna, 2020. *Epidemie způsobí změny v insolvenční fyzických osob* [online]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/firmy-kvuli-epidemii-nebudou-muset-vznaset-insolvenzni-navrhy/> [cit. 11.3. 2021]

*například u vymáhání výživného na nezletilé dítě musí věřitel se zastavením exekuce souhlasit.*¹²⁷

Zákon č. 191/2020 Sb. nazvaný Lex Covid je tzv. Krizové insolvenční opatření ke zmírnění dopadů pandemie koronaviru.¹²⁸ Nás v této práci především zajímá, že tento zákon upravuje zvláštní opatření ve vztahu k insolvenčním právu, výkonu rozhodnutí a exekucím.¹²⁹

Přesná definice zákona zní:

*„Zákon č. 191/2020 Sb. Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu.“*¹³⁰

Zákon je platný a účinný od 24. dubna 2020. O úpravě podmínek insolvenčního řízení pojednává paragraf § 5 Prominutí zmeškání lhůty v insolvenčním řízení: *„Na žádost osoby, která v době trvání mimořádných opatření při epidemii zmeškala lhůtu stanovenou k provedení úkonů v insolvenčním řízení, rozhodne insolvenční soud o prominutí zmeškání této lhůty, pokud k němu došlo v důsledku omezení plynoucích z mimořádných opatření při epidemii, která této osobě znemožňovala nebo podstatně ztěžovala úkon učinit.“*¹³¹

O zvláštních opatřeních ve vztahu k insolvenčnímu právu pak pojednává Hlava III tohoto zákona.¹³²

¹²⁷ Insolvence 2008, Insolvenční zóna, 2020. *Epidemie způsobí změny v insolvenční podniku i fyzických osob* [online]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/firmy-kvuli-epidemii-nebudou-muset-vznaset-insolvenzni-navrhy/> [cit. 12. 3. 2021]

¹²⁸ Epravo.cz, 2020. Lex COVID: Krizová insolvenční opatření ke zmírnění dopadů pandemie koronaviru [online]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/lex-covid-krizova-insolvenzni-opatreni-ke-zmirneni-dopadu-pandemie-koronaviru-111033.html> [cit. 30. 8. 2020]

¹²⁹ Epravo.cz, 2020. Lex COVID: Krizová insolvenční opatření ke zmírnění dopadů pandemie koronaviru [online]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/lex-covid-krizova-insolvenzni-opatreni-ke-zmirneni-dopadu-pandemie-koronaviru-111033.html> [cit. 30. 8. 2020]

¹³⁰ Zákon č. 191/2020 Sb. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-191> [cit. 10. 9. 2020]

¹³¹ Zákon č. 191/2020 Sb. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-191> [cit. 10. 9. 2020]

¹³² Zákon č. 191/2020 Sb. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-191#cast1> [cit. 10. 9. 2020]

4.5 Dopady tzv. lex covid do insolvenčí fyzických osob

Ačkoli tzv. lex covid justice přináší řadu úlev v oblasti insolvenčního práva především pro podnikatele a spotřebitele, věnuje se také zmírnění některých pravidel pro dlužníky v oddluženích zahájených před oddlužovací novelou.¹³³

„Zmírnění některých pravidel pocítili i dlužníci v oddluženích zahájených před tzv. oddlužovací novelou (z června 2019). Výpadek příjmu v důsledku koronavirové situace by s sebou neměl nést riziko zrušení schváleného oddlužení. Také by nemělo hrozit nepřiznání osvobození od dluhů po ukončení 5 let splátkového kalendáře, i pokud dlužník bez svého zavinění dosáhne nižšího než 30% uspokojení nezajištěných věřitelů. Tato opatření platí bez časového omezení, chrání tedy i dlužníky, jejich splátkové kalendáře skončí mezi posledními zhruba v roce 2025.“¹³⁴

„Doba účinků zvláštních opatření ve prospěch podnikatelů je převážně omezena trváním mimořádných opatření.“¹³⁵

4.6 Dočasné změny v insolvenční oblasti

Změny se týkají zejména:

- úprava běhu některých lhůt a možnosti jejich promíjení (týká se dlužníků, insolvenčních správců i věřitelů),

¹³³Justice.cz, 2020. *Dopady tzv. lex covid justice do insolvenčí* [online]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy?clanek=lex-covid-justice-prinasi-zasadni-ulevy-podnikatelum-a-spotrebitelum> [cit. 27. 8. 2020]

¹³⁴Justice.cz, 2020. *Dopady tzv. lex covid justice do insolvenčí* [online]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy?clanek=lex-covid-justice-prinasi-zasadni-ulevy-podnikatelum-a-spotrebitelum> [cit. 29. 8. 2020]

¹³⁵Justice.cz, 2020. *Dopady tzv. lex covid justice do insolvenčí* [online]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy?clanek=lex-covid-justice-prinasi-zasadni-ulevy-podnikatelum-a-spotrebitelum> [cit. 30. 9. 2020]

- dočasná změna v doručování osobám s právem podat opravný prostředek v insolvenčních věcech - bude jim doručováno jen zveřejněním písemnosti online v insolvenčního rejstříku,
- omezení odpovědnosti za opožděný insolvenční návrh,
- dočasné omezení možnosti věřitelů podat insolvenční návrh,
- zmírnění podmínek rušení oddlužení – oddlužení nebude rušeno ani v případech, kdy dlužník neplní splátkový kalendář v souvislosti s mimořádnými opatřeními,
- zmírnění podmínek pro přiznání osvobození od placení pohledávek při skončení oddlužení – dlužník nemusí uhradit ani 30 % (resp. 50 %) pohledávek, a přesto mu může být osvobození od placení pohledávek přiznáno,
- možnost přerušení již běžícího, ale ještě ne zcela splněného reorganizačního plánu, zákaz přeměny reorganizace v konkurs po dobu přerušení reorganizace,
- faktické prodloužení lhůt pro napadení neúčinnosti právních úkonů ze strany insolvenčních správců – insolvenční správci budou moci „nově“ napadat právní úkony učiněné hlouběji v minulosti,
- zavedení institutu mimořádného moratoria.¹³⁶

¹³⁶ Arrows advisory group, 2020 [online]. *Jaké jsou dopady „Lex Covid“ na insolvenční řízení*. Dostupné z: <https://www.arws.cz/novinky-v-arrows/jake-jsou-dopady-lex-covid-na-insolvencni-rizeni-a-zejmena-na-podnikatele> [cit. 18. 9. 2020]

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

Tato kapitola sumarizuje a vyhodnocuje výsledky, jež byly na základě výše uvedeného zjištěny. V závěru jsou uvedeny návrhy opatření a doporučení autora.

5.1 Případové studie

S ohledem na průběh jednotlivých případových studií je zřejmé, že pokud se dlužník rozhodne řešit svoje dluhy v rámci insolvenčního řízení, volí si náročnou cestu. V případě schváleného oddlužení je dlužníkovi uloženo množství úkolů a povinností. Tyto se pak navzájem liší, a to jak četností a rozsahem, tak i periodou opakování.

Řádné plnění stanovených povinností proto pro dlužníky není z mnoha ohledů jednoduché. Případové studie poukázaly na skutečnost, že problémy v průběhu schváleného oddlužení jsou nuceni insolvenční správci, resp. insolvenční soudy, řešit u značného množství schválených oddlužení. V případě vybraných insolvenčních řízení se jednalo o 50 %, tj. pouze v jedné polovině případů dlužník zvládne dostát svým povinnostem.

Jednou z hlavních příčin je nastavení smýšlení dlužníků, kteří před podáním insolvenčního návrhu museli řešit své dluhy často i v rámci několika exekučních řízení. V takovém případě byli ze strany věřitelů a exekutorů vystavováni permanentnímu tlaku na uhrazení svého závazku s vědomím, že jejich dluhy každý den narůstají o nově vzniklé příslušenství, tj. zákonný úrok z prodlení, smluvní pokuty, náklady řízení a ad. Neutěšená situace pak může končit rezignací dlužníka vůči čemukoliv, co s jeho dluhy přímo souvisí. Pokud následně dlužník vstoupí do insolvenčního řízení, není navyklý na soustavnou starost a zodpovědnost vůči své situaci a plnění uložených úkolů. Často této situaci nenapomáhají ani zpracovatelé insolvenčních návrhů, kteří dlužníky nedostatečně poučí o průběhu insolvenčního řízení. Dlužníci jsou proto často nepřipravení a vzniká tak prostor pro vznik různých dezinformací.

Stanovená doba oddlužení, tj. 60 měsíců splátkového kalendáře, je pak dlouhá doba, za kterou se dlužníkům v jejich životě může přihodit mnoho změn a komplikací, mezi které

patří např. ztráta zaměstnání, pracovní neschopnost z důvodu špatného zdravotního stavu, úrazy, rozpady manželství atp.

Z výstupů případových studií však dále vyplývá, že i opakované porušení podmínek schváleného oddlužení ze strany dlužníka nemusí okamžitě znamenat zrušení schváleného oddlužení a zastavení řízení. Tzv. druhá šance je dlužníkům často dávána opakovaně. Insolvenční soudy totiž neoficiálně plní jakousi sociální funkci v průběhu insolvenčního řízení, kdy ke zrušení schváleného oddlužení přistupují až za podmínky, že se dlužník neponaučil ze svých předchozích pochybení, není kontaktní a soustavně nespolupracuje nebo v případě, že podmínky schváleného oddlužení již nelze v jeho zbývajícím průběhu splnit. Důkazem tomuto jsou pak případové studie „A“ a „B“, kdy ačkoliv dlužník své povinnosti v průběhu schváleného oddlužení řádně neplnil, insolvenční soud jej přesto na konci řízení oddlužil a přiznal mu osvobození od zbytku neuhrazených dluhů. Za určitých okolností insolvenční soud nabídne, že schválené oddlužení nezruší, ačkoliv o to požádal sám dlužník, jako tomu bylo v rámci případové studie „F“.

Nepříjemnou skutečností pro dlužníky může být nutnost strpět, že jejich osobní informace jsou veřejně dostupné v rámci insolvenčního rejstříku. Současně každou změnu podstatnou pro průběh schváleného oddlužení musí neprodleně hlásit, a to jak insolvenčnímu správci, tak insolvenčnímu soudu a prostřednictvím insolvenčního rejstříku i svým věřitelům. Rovněž celý průběh schváleného oddlužení probíhá za nejistoty dlužníka ve smyslu přiznání osvobození od neuhrazeného zbytku dluhů, neboť o tomto je rozhodováno až na samotném konci insolvenčního řízení.

Z tabulky případových studií dále vyplývá, že dlužníkům se rovněž v průběhu schváleného oddlužení nedaří dostat předpokládanému uspokojení věřitelů, které bylo vypočteno z jejich příjmů v okamžiku, kdy soud o jejich oddlužení rozhodoval. Jedním z častých důvodů může být i zvyšování nezabavitelné částky příjmů dlužníků.

5.2 Nezabavitelné části příjmů dlužníků

S růstem nezabavitelné části příjmů dlužníků, tedy částky, která dlužníkům ze zákona zůstává na úhradu jejich životních potřeb, se automaticky snižuje i výše srážky, kterou lze z příjmu dlužníků provést. Dle zjištěných poznatků došlo v období roku 2019 až 2021 ke zvýšení této nezabavitelné částky již 6x. Zvýšení nezabavitelné částky však důvodně neznamená i navyšování příjmů dlužníka. Pokud tedy za 2 roky vzrostla u jednotlivce s příjmem 20.000,- Kč měsíčně čistého, který nemá žádnou další vyživovací povinnosti, nezabavitelná část o 2.272,- Kč měsíčně, za předpokladu zbývajících 36 měsíců jeho schváleného oddlužení činí rozdíl na uspokojení pohledávek věřitelů celkem 81.792,- Kč (2272 x 36). U dlužníka se shodným příjmem, který má 5-ti člennou rodinu, pak rozdíl v důsledku zákonného zvyšování nezabavitelné části může činit až 170.856,- Kč. To už je velké množství finančních prostředků, které mají podstatný vliv na výsledné uspokojení nezajištěných věřitelů. Pro dlužníky to naopak představuje významné přilepšení.

Je proto logické, že nesplnění předpokládaného uspokojení nezajištěných věřitelů insolvenční soudy nepovažují za zásadní porušení podmínek schváleného oddlužení s výjimkou, kdy toto způsobil dlužník sám svým úmyslným nebo nezodpovědným chováním.

Samotná výše nezabavitelné částky pak ovlivňuje i motivaci dlužníka podat insolvenční návrh a projít tak složitým a dlouhým procesem oddlužení.

5.3 Počet zahájených insolvenčních řízení

Někteří dlužníci, ač by podmínky oddlužení mohli bez problému splnit, se pro podání insolvenčního návrhu nerozhodnou, neboť je pro ně již zvykem žít v šedé zóně exekucí. Dále existují dlužníci, pro které je aktuálně setrvání v exekučním řízení nutností. Je to dáno tím, že v rámci insolvenčního řízení jsou z příjmů dlužníků prováděny srážky v rozsahu, v jakém mohou být při výkonu rozhodnutí nebo exekuci uspokojeny přednostní pohledávky. Pokud tedy dlužník má pouze exekuce pro nepřednostní pohledávky, zůstává mu na nezabavitelné částce více finančních prostředků. Rozdíl v nezabavitelných částkách pak u toho samého člověka může být až v řádu tisíců korun. Pro dlužníky, zejména u

jednotlivců nebo u neúplných rodin, to pak znamená jedinou šanci, jak přežít a uhradit náklady na bydlení, stravu a další výdaje za základní životní potřeby. Pro jiné dlužníky zase více disponibilních finančních prostředků může být lákavější varianta než budoucí osvobození a zbavení se svých dluhů.

Ač tedy provedené novely insolvenčního zákona otevřely větší možnosti a významně zbouraly bariéry pro vstup do insolvenčního řízení, v roce 2020 evidujeme spíše klesající tendenci zahájených insolvenčních řízení. Pouze v úvodu tohoto roku se počet zahájených insolvenčních řízení držel nad hranicí 3 tisíc řízení měsíčně. Oproti tomu v závěru tohoto roku již evidujeme propad takřka o 1/3 případů. V porovnání s měsícem červenec 2019, kdy v platnost vstoupila právě novela insolvenčního zákona, pak v prosinci 2020 evidujeme propad případů až o polovinu.

Samozřejmě, tomuto je možné přičítat vliv období Vánoc, kdy lidé obecně neradi řeší nepříjemné věci, kterými dluhy zcela jistě jsou. Současně negativnímu vývoji zahájených insolvenčních řízení nenahrává ani aktuální pandemická situace COVID-19, kdy možná mnoho dlužníků vyčkává, až se situaci uklidní a oni nastřádají potřebnou jistotu pro řešení své situace v rámci insolvenčního řízení. Řadě dlužníků pak pomohla i úprava legislativy v souvislosti s touto nemocí, která umožnila například odklad splátek.

5.4 Doporučení

V souvislosti s plněním podmínek schváleného oddlužení ze strany dlužníků autor této práce shledává zásadní problém s informovaností dlužníka o zásadách insolvenčního řízení, a to především ve chvíli, kdy se dlužník rozhodne insolvenční návrh podat. Úkolem zpracovatele insolvenčního návrhu dlužníka je zajistit formální správnost insolvenčního návrhu, ale nikoliv již poučit dlužníka o důsledcích insolvenčního řízení a průběhu oddlužení. Pokud dlužník nebyl seznámen alespoň obecně s průběhem insolvenčního řízení před podáním insolvenčního návrhu, je nezbytné, aby tyto informace získal od insolvenčního správce. Praxe ukazuje, že dlužník povědomí o svých povinnostech získá po doručení usnesení, kterým mu oddlužení bylo schváleno, a s uložením tohoto dokumentu dlužník své povinnosti zapomíná. V rámci schváleného oddlužení již potom není řešena

žádná prevence, na základě které by si dlužník své povinnosti pravidelně připomínal. Tuto situaci se snaží řešit vyhláška č. 121/2019 Sb., vyhláška o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce, kdy insolvenční správce je povinen dle § 15 písm. d) pravidelně, alespoň jednou za 3 měsíce, zjišťovat u dlužníka, zda má nějaké závazky po splatnosti, zda získal nějaké hodnoty zejména darem nebo dědictvím, zda zcizil nějaký majetek náležící do majetkové podstaty a zda u něho došlo ke změnám ve výživném nebo počtu vyživovaných osob, případně, zda lze tyto změny očekávat. V takovém případě je však odpovědnost za správné a aktuální informace o dlužníkovi přesunuta z dlužníka na insolvenčního správce. V tomto autor zastává stanovisko, že i nadále by se měl především dlužník sám snažit o řádný průběh schváleného oddlužení a potřebné informace sdělovat bez vyzvání. Řešením by proto mohla být standardizovaná formulářová zpráva, kterou by dlužník pravidelně 1x měsíčně vyplnil a zaslal prostřednictvím e-mailu nebo listovní zásilky insolvenčnímu správci. V rámci této zprávy by bylo i poučení dlužníka o jeho povinnostech, jejichž přečtení by dlužník stvrdil svým vlastnoručním podpisem. Tím by došlo k pravidelnému osvěžování paměti dlužníka a insolvenční správce by získával aktuální informace pro řádný průběh oddlužení.

Ve věci klesajícího trendu zahájených insolvenčních řízení autor uvádí, že je třeba promptně vyřešit rozdílnost ve výpočtu nezabavitelných částek při exekuci a v rámci insolvenčního řízení. Určitým sjednocením podmínek je třeba dosáhnout atraktivitu institutu oddlužení před exekucí a motivovat tak dlužníky, aby své dluhy řešili co nejdříve. Setrvání dlužníků v exekucích, především v mnohačetných exekucích, pak nepřináší žádné dlouhodobé řešení a výše dluhů se jen zvyšuje.

Autor práce zjišťuje nedostatek i v chápání a informovanosti dlužníků ve smyslu výpočtu nezabavitelné částky, kdy dlužníci tuto skutečnosti často vnímají jen jako pojem bez dalšího. Přitom dlužník by měl mít již od začátku insolvenčního řízení povědomí o tom, co pro něho nezabavitelná částka představuje a že je pravděpodobné její navyšování v budoucnu, tudíž by měl počítat i s případným navýšením splátky pro účely plnění schváleného oddlužení.

V této souvislosti by bylo vhodné prohlubovat finanční gramotnosti lidí, a to již v jejich školním věku. Protože současná doba přináší určitý blahobyť tlačенý spotřebou a konzumem, je třeba dostatečného vzdělání v tomto směru, než se člověk začlení do ekonomického života. Autor proto směle navrhuje, aby byl v rámci školní docházky začleněn povinný předmět, díky kterému by děti získávali alespoň základní znalosti finanční gramotnosti pro svůj budoucí život.

6 Závěr

Pomocí dílčích cílů autor naplnil hlavní cíl této diplomové práce, kterým bylo komplexní vyhodnocení problematiky oddlužení fyzických osob, a to jak v teorii, tak i praxi zejména z pohledu provedených případových studií.

Teoretickou částí byl vytvořen prostřednictvím odborné literatury a dalších relevantních zdrojů ucelený přehled právní legislativy v České republice v oblasti insolvenčního zákona. Tento pak tvoří podklad pro následné zkoumání provedené v praktické části. Praktickou částí byly teoretické poznatky v rámci vlastního výzkumu komparovány s vybranými případovými studii. Dále tyto autor analyzoval s ohledem na provedené novely insolvenčního zákona a sledoval především vývoj počtu zahájených insolvenčních řízení fyzických osob, jakožto i vývoj nezabavitelných částek dlužníků v průběhu jejich oddlužení.

Z poznatků získaných vlastním výzkumem vyplývá, že tito mají velkou příležitost a šanci, že oddlužením projdou úspěšně, a to i paradoxně v případě řádného neplnění stanovených podmínek. Z výzkumu dále vyplývá, že tendencí insolvenčních soudů je nerušit schválená oddlužení dlužníků hned při prvním pochybení dlužníka, ale spíše insolvenční řízení dokončit při zachování legitimního průběhu. V případě, že z přístupu dlužníka k oddlužení je zřejmý jeho poctivý záměr a dlužník bez problémů plní podmínky schváleného oddlužení, je pak jeho oddlužení a osvobození od zbytku neuhrazených dluhů insolvenčním soudem přiznáváno v zásadě automaticky.

Dosavadní vývoj a provedené novely insolvenčního zákona pak postupně usnadňují podmínky a boří bariéry pro vstup do insolvenčního řízení s cílem nabídnout institut oddlužení více dlužníkům, a tím je vrátit do ekonomického života. Z vývoje zahájených insolvenčních řízení však vyplývá, že dosavadní změny měly pouze krátkodobý účinek, kdy výrazný nárůst nově zahájených řízení je možné sledovat pouze v období těsně po účinnosti novely. Z dlouhodobého hlediska je pak trend spíše klesající. To vyplývá z nedostatečného zacílení navrhovaných změn na širokou skupinu dlužníků, případně nevhodné nastavení podmínek. V tomto autor shledává zcela zásadní problém a největší prostor pro zlepšení, kdy je třeba insolvenční řízení ztraktivnit před exekučním řízením,

ve kterém mnoho dlužníkům aktuálně zůstává z důvodu výhodnější finanční situace. Tato je způsobena odlišnou právní úpravou, kdy v rámci exekučního řízení zůstává dlužníkům k dispozici více finančních prostředků, a to až v řádu tisíců korun. Sjednocení tohoto rozdílu by přispělo ke skutečnosti, že by dlužníci rychleji přistoupili ke konečnému řešení svých dluhů. Současně by s tím zvýšila i motivace dlužníků své věřitele alespoň částečně uspokojit.

Autor práce rovněž shledává velký prostor pro zlepšení v informovanosti dlužníků o institutu oddlužení, dále pak ve zvyšování finanční gramotnosti lidí. Pokud se podaří lidem vzdělávat ve sféře financí již od jejich školních let, zcela jistě tolepší chování a smýšlení dlužníků při správě a vypořádávání svých dluhů, případně to přispěje k tomu, aby se dlužníci do platební neschopnosti vůbec nedostali.

S ohledem na shora uvedené pak lze jednoznačně tvrdit, že pokud se dlužník rozhodne řešit svoje dluhy v rámci oddlužení, volí si náročnou cestu, kterou se všem nepodaří úspěšně projít. Na konci oddlužení však na dlužníka čeká osvobození od dosavadních dluhů, a tím i otevření nové životní kapitoly. Dlužník tak má tu jedinečnou příležitost se ze svých předchozích chyb poučit a čerpat z nich v budoucím životě. To by jej mělo motivovat, aby své finance spravoval svědomitě, a znovu se ne zadlužil v takové míře, aby svým závazkům nebyl schopný dostát.

Seznam použitých zdrojů

6.1 Odborná literatura

- SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. 352 s. ISBN 978-80-7400-617-3.
- WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kolektiv. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-299-8.
- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Úvod do insolvenčního práva*. Key Publishing, 2008. 97 s. ISBN 8087071540.
- KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 1792 s. ISBN 978-80-7598-578-1.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. a kol. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1. 1. 2018. Praha: Leges, 2018. 1240 s. ISBN 978-80-7502-257-8
- SPRINZ, Petr. a kolektiv. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 1248 s. ISBN 978-80-7400-753-8.
- HÁSOVÁ, Jiřina., MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 280s. ISBN 978-80-7400-459-9
- RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení. Komentář § 165-204*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. 320 s. ISBN 978-80-7400-549-7.
- *Insolvenční právo 2017: insolvenční zákon 2017 - velká novela, předpisy o insolvenčních správcích, nové prováděcí vyhlášky*. 1. vydání. Praha: Idolo. 2017, 199 s. ISBN 978-80-905660-4-0.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1. 1. 2018. Praha: Leges. 2018, 1240 s. ISBN 978-80-7502-257-8.
- BABUŠKOVÁ, Jana, *Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete*. Bulletin advokacie. 2012, ISSN: 1210-6348

6.2 Elektronické zdroje

- ROZHOVOR. [online] Dostupné z: <https://legaltv.cz/2020/02/07/3528/>. [cit. 24. 6. 2020]
- Nařízení vlády ze dne 22. 7. 2019 č. 189/2019 Sb., o způsobu určení hodnoty obydlí, které dlužník není povinen vydat ke zpeněžení. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-189>. [cit. 28. 7. 2020]
- *Občanský zákoník*. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89> [cit. 19. 4. 2020]
- *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*. [online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182> [cit. 29. 6. 2020]
- MAŠEK, Jan. *Povolení oddlužení*. Bulletin advokacie. 2019, č. 5. [online] Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletinadvokacie/ba_5_2019_web.pdf [cit. 1. 4. 2020]. ISSN 1210-6348
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Odměna sepisovatele návrhu na povolení oddlužení*. Bulletin advokacie. 2019, č. 5. [online] Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_5_2019_web.pdf [cit. 15. 5. 2020]. ISSN 1210-6348
- *Zákon o insolvenčních správcích* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89> [cit. 15. 5. 2020]
- *Epidemie způsobí změny v insolvenci podnikatelů i fyzických osob*. [online]. 2020 [cit. 20. 7. 2020] Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/firmy-kvuli-epidemii-nebudou-muset-vznaset-insolvencni-navrh/>
- *Lex COVID: Krizová insolvenční opatření ke zmírnění dopadů pandemie koronaviru*. [online]. 2020 [cit. 20. 7. 2020] Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/lex-covid-krizova-insolvencni-opatreni-ke-zmirneni-dopadu-pandemie-koronaviru-111033.html>
- Zákon č. 191/2020 Sb. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-191> [cit. 20. 7. 2020]
- *Dopady tzv. lex covid justice do insolvencí*. [online]. 2020 [cit. 20. 7. 2020] Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy?clanek=lex-covid-justice-prinasi-zasadni-ulevy-podnikatelum-a-spotrebitelum>

- *Jaké jsou dopady „Lex Covid“ na insolvenční řízení.* [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.arws.cz/novinky-v-arrows/jake-jsou-dopady-lex-covid-na-insolvencni-rizeni-a-zejmena-na-podnikatele>
- Sepisovatelé návrhu [online]. 2019 [cit. 4. 4. 2020]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/sepisovatele-navrhu/>
- Vývoj insolvencí v České republice v roce 2017[online]. Dostupné z: <https://www.bankovnictvionline.cz/neprehlednete/vyvoj-insolvenci-v-ceske-republice-v-roce-2017> [cit. 5. 3. 2021]
- Zájem o oddlužení po prvotním boomu klesá. Řada lidí si nechce dočasně přihoršit a zůstává v exekuci [online]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/02/zajem-oddluzeni-prvotnim-boomu-klesa-rada-lidi-si-nechce-docasne-pohorsit-zustava-exekuci/> [cit. 6. 3. 2021]
- KONFERENCE INSOLVENCE 2020: V ODDLUŽENÍ JE VÍCE ŽEN, MNOHA DLUŽNÍKŮM SE VYPLATÍ ZŮSTAT V EXEKUCI [online]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/konference-insolvence-2020-v-oddluzeni-je-vice-zen-mnoha-dluznikum-se-vyplati-zustat-v-exekuci/> [cit. 10. 3. 2021]
- Insolvence 2008, Insolvenční zóna, 2020. *Epidemie způsobí změny v insolvenční podnikatelů i fyzických osob* [online]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/firmy-kvuli-epidemii-nebudou-muset-vznaset-insolvencni-navrhy/> [cit. 11.3. 2021]

6.3 Právní předpisy

- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2015, č. j. 4 VSPH 2154/2015-A-12
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 11. 2008, sp. zn. 1 VSPH 165/2008.
- ust. § 3 odst. 2 až 4 insolvenčního zákona
- ust. § 4 odst. 1 insolvenčního zákona
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 1. 3. 2012, sp. zn. 29 NSČR 38/2010.

- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 7. 2019, sp. zn. 29 NSCR 206/2017
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. 29 NSCR 7/2008.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 10. 2010, č. j. 3 VSPH 909/2010- A-15.
- ust. § 418j a § 418k insolvenčního zákona.
- ust. § 416 insolvenčního zákona
- ust. § 38 odst. 1 až 6 insolvenčního zákona
- ust. § 174 - 177 insolvenčního zákona
- ust. § 389 insolvenčního zákona
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 01. 2017, sp. zn. KSHK 45 INS 9511/2014, 2 VSPH 704/2016-B-37
- ust. § 416 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona
- ust. § 308 odst. 1 písm. c) a d) insolvenčního zákona
- ust. § 2 a § 4 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích
- ust. § 412 insolvenčního zákona
- ust. § 36 insolvenčního zákona
- usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-A-8 ze dne 17. 10. 2014
- usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-5 ze dne 8. 1. 2015
- protokol o jednání, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-14 ze dne 1. 6. 2015
- usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. KSCB 44 INS 24391/2014-B-63 ze dne 3. 3. 2020
- usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 47 INS 17359/2014-A-9 ze dne 18. 8. 2014
- usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 47 INS 17359/2014-B-6 ze dne 28. 11. 2014
- usnesení Městského soudu v Praze, č.j. MSPH 79 INS 2822/2017-B-7 ze dne 11. 7. 2017

- usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 24 INS 28592/2016-B-5 ze dne 17. 5. 2017
- usnesení Krajského soudu v Praze, č.j. KSPH 37 INS 27796/2013-B-7 ze dne 5. 2. 2014
- usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, č.j. KSLB 76 INS 8871/2016-B-4 ze dne 30. 6. 2016
- ust. § 294a, odst. 3 insolvenčního zákona
- zákon č. 191/2020 Sb.

6.4 Ostatní zdroje

- TOMÁŠKOVÁ, Michaela. *Analýza oddlužení fyzických osob a jeho ekonomické důsledky: diplomová práce (Ing.)*. Ostrava: Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, katedra účetnictví a daní, 2019. 73 s.
- KLEMPÍŘOVÁ, Aneta. *Oddlužení – jeden ze sanačních způsobů řešení úpadku: diplomová práce (Ing.)*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, katedra občanského práva, 2018. 87 s.
- ŠÍCHOVÁ, Martina. *Oddlužení v České republice: diplomová práce (Ing.)*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra ekonomických teorií, 2019. 82 s.
- TATEROVÁ, Pavla. *Institut oddlužení se zaměřením na revizní novelu insolvenčního zákona: Diplomová práce (Ing.)* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra občanského práva, 2015. 73 s.
- ČEVELOVÁ, Lucie. *Platná úprava oddlužení v České republice ve světle judikatury: Rigorózní práce*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra občanského práva, 2014. 156 s.
- ŠŮSOVÁ, Táňa. *Společné oddlužení manželů: Disertační práce*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta. 2019, 183 s.
- DVOŘÁK, Tomáš. *Společné jmění manželů a insolvenční zákon*. Právní fórum. 2010, roč. 7, č. 2. ISSN 1214-7966.

7 Přílohy

Příloha č. 1 – Insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení

NÁVRH NA POVOLENÍ ODDLUŽENÍ

Soud: Spis. značka:

01 Společný návrh manželů na povolení oddlužení Ano Ne

Dlužník

02 Fyzická osoba 03 Právnícká osoba Státní příslušnost:

Osobní údaje	Příjmení:	<input type="text"/>	Jméno:	<input type="text"/>
	Titul za jma:	<input type="text"/>	Titul před jma:	<input type="text"/>
	Datum narození:	<input type="text"/>	Rodné číslo:	<input type="text"/>
	Osobní stav:	<input type="text"/>	IČ:	<input type="text"/>
Bydliště/sídlo	Obec:	<input type="text"/>	PSČ:	<input type="text"/>
	Ulice:	<input type="text"/>	Č.p.:	<input type="text"/>
	Stát:	<input type="text"/>		

04 Korespondenční adresa:

Elektronická adresa: Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb:

Osoba oprávněná jednat za dlužníka

05 Fyzická osoba 06 Právnícká osoba ne

K140908-028 POSTOU
Soud: KS C. Budějovice
Dostlo: 08.09.2014 09:54
Počet stran/příloh: 6/1
Počet stenoisus: 2

07 Insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení

ano ne

Z důvodů zde uvedených navrhuji, aby soud rozhodl o
 úpadku hrozícím úpadku
 dlužníka a zároveň rozhodl o povolení oddlužení.

Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek/rozvíjí úpadek:

jako dlužník podávám tento insolvenční návrh a spojuji jej s návrhem na povolení oddlužení, nejsem podnikatelem fyzickou osobou, nemám žádné závazky z podnikání. Závazek vůči všeobecné zdravotní pojišťovně mám z doby mezi zaměstnáním, nemám žádné pohledávky, nemám žádné zaměstnance

1/ Mgr. Petr Jaroš, Škroupova 150/33701 Chrušim, IČ 75066874, Pojišťovna České spořitelny a.s. Vienna Insurance Group, náměstí Republiky 115, Pardubice, na částku 14.733,00 Kč splatnost 08.07.2014 nezajištěný, nevykonatelný, závazek není z podnikání

2/ JUDr. Zdeněk Veselý, Panská 6, 110 00, Praha 1, Kooperativa a.s. Vienna Insurance Group, Pobřežní 665/21, Praha 8 IČ: 47116617 na částku 12.716,00 Kč splatnost 06.06.2014 nezajištěný, nevykonatelný, závazek není z podnikání

3/ úvěr, Česká spořitelna a.s. Olbrachtova 1929/62, 140 00, Praha 2, IČ 43244782 na částku 7.610,00 Kč splatnost 07.08.2014, nezajištěný, vykonatelný, závazek není z podnikání

4/ úvěr, Českomoravská stavební spořitelna a.s. Vinohradská spořitelna a.s. 3218/169, 100 17, Praha 10, IČ 46241392, na částku 4.970,00 Kč splatnost 24.06.2014, nezajištěný, vykonatelný, závazek není z podnikání

S/Ověř-Provident Financiel s.r.o. Olbrachtova 9, 140 00, Praha 4, IČ 25621451 na částku 37.009,00Kč splatnost 12.06.2014, nezajištěný, nevykonatelný závazek není z podnikání

6/poplátky, Všeobecné zdravotní pojišťovna Orlické 4/2020, 130 00 Praha 3, IČ 41102518 na částku 2.160,00Kč splatnost 14.11.2012, nezajištěný, nevykonatelný závazek není z podnikání

7/náklady exekutora, Mgr. Jaromíra Škára, Nové Sady 996/25, 602 00, Brno, IČ 71345825 na částku 50.670,04Kč splatnost 17.07.2014, nezajištěný, nevykonatelný závazek není z podnikání

celkový objem závazků které nejsou z podnikání : 130.668,00Kč

čistý měsíční příjem:cca 13.000,00Kč

hodnota nezajištěného majetku :87.000,00Kč

hodnota zajištěného majetku:00,00Kč

Do finančních problémů jsem se dostala v době kdy jsem byla na úřadu práce. Vždy jsem své závazky řádně splácela. Nikdy jsem nechěla poškodit věřitele. Za doby kdy jsem byla vedena na ÚP jsem neměla na splacení svých závazků. Rodina mi nemohla pomáhat se splácením mají své závazky. Pokoušela jsem o odklad ať závazky jsou účetně úroktů a penále jsou již tak vysoké že již ne,sem schopna svým závazkům dostát. Mám již zamýšlení na hlavní pracovní poměr. Vzhledem k tomu že není reálný předpoklad že bych v dohledné době získala větší finanční obnos a nebo došlo k podstatnému zvýšení mého příjmu nebudu moci ani nadále svým závazkům dostát.

Domnívám se že má situace zcela odpovídá stavu označeném v zákoně jako úpadek a jako jediný vhodný způsob řešení se mi jeví oddlužení.

Na základě těchto skutečností žádám soud aby rozhodl o mém úpědku a zároveň o pučení oddlužení.

08 Návrh na pučení oddlužení je podáván po podání insolvenčního návrhu věřitele

ano ne

09 Navrhovaný způsob oddlužení

Zpeněžením majetkové podstaty:

Plněním splátkového kalendáře:

Dlužník nenavrhuje způsob oddlužení:

10 Podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat na vyšší hodnoty plnění, které při oddlužení ohrdzí nezajištění věřitelé dlužníka

navrhují 30% svým věřitelům z mého příjmu je dostatek finančních prostředků i na náklady insolvenčního správce. Pracuji na hlavní pracovní poměr, nemám žádné závazky z podnikání, nemám žádné pohledávky.

celkový objem závazků které nejsou z podnikání : 130.668,00Kč

čistý měsíční příjem:cca 13.000,00Kč

hodnota nezajištěného majetku : 87.000,00Kč

hodnota zajištěného majetku : 00,00Kč

Wise 24

11 Očekávané příjmy dlužníka* v následujících 5 letech

cca: 13.000,00 Kč - 780.000,00 Kč

12 Údaje o všech dlužnickových* příjmech za poslední 3 roky

dle příloh insolvenčního návrhu

13 Počet vyživovaných osob žijících ve společné domácnosti

Manžel/manželka

 ano ne

Počet vyživovaných dětí

1

Počet jiných vyživovaných osob

0

14 Navrhují, aby soud stanovil nižší než zákonem určené splátky ano ne**Popis veškerého majetku dlužníka******15 Majetek, který není předmětem zajišťovacích práv:**

č.:	Specifikace majetku:	Množství:	Pořizovací cena:
1	televize	1	8.000,00 Kč
2	lehnice	1	10.000,00 Kč
3	průčka	1	7.000,00 Kč
4	zařazení pokoje	1	7.000,00 Kč
5	auto	1	55.000,00 Kč

16 Majetek, který je předmětem zajišťovacích práv:

č.:	Specifikace majetku:	Druh zajištění:	Množství:	Pořizovací cena:
1	nením žádný zajištěný majetek			

Popis všech závazků dlužníka**

včetně vyživovacích povinností stanovených rozhodnutím soudu

17 Závazky, ze kterých nevyplyvá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné:

č.:	Popis závazku:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	nezajištěný, nevykonatelný, závazek - nenárodní	Mgr. Petr Jaroš, Širouпова 150, 53701 Chrudim, IČ: 25066874, Poistovna České Společnosti a.s. Vienna Insurance Group, náměstí Republiky 115, Pardubice	14.722,00 Kč

Strana 3/4

2	nezajištěný, nevykonatelný, závazek není z podnikání	JL Dr. Zdeněk Veselý, Panská 6, 110 00, Praha 1, Kooperativa a.s. Vienna Insurance Group, Poblížní 665/21, Praha 8, IČ: 47116617,	12.716,00 Kč
3	nezajištěný, vykonatelný, závazek není z podnikání	Česká spořitelna a.s. Olbrachtova 1520/52, 140 00, Praha 2, IČ: 45244782	7.010,00 Kč
4	nezajištěný, nevykonatelný, závazek není z podnikání	Provident Financial s.r. o. Olbrachtova 9, 140 00, Praha 4, IČ: 25621351	37.609,00 Kč
5	nezajištěný, nevykonatelný, závazek není z podnikání	Všeobecná zdravotní pojišťovna Orlická 4/2020, 130 00, Praha 3, IČ: 41197518	2.160,00 Kč
6	nezajištěný, nevykonatelný, závazek není z podnikání	Mgr. Jaromír Škora, Nové Sady 996/25, 602 00, Brno, IČ: 71345825	50.870,01 Kč

18 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné:

č.	Popis závazku:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1			

19 Závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné:

č.	Popis závazku:	Označení rozhodnutí:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	nezajištěný, vykonatelný, závazek není z podnikání		Českomoravská stavební spořitelna a.s., Vlnohradská spořitelna a.s. 3218/169, 100 17, Praha 10, IČ: 49241397,	4.920,00 Kč

20 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné:

č.	Popis závazku:	Označení rozhodnutí:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1				

Dlužník prohlašuje, že údaje v návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách jsou pravdivé.

21 Seznam příloh:

Povinné přílohy:

1. Seznam majetku, v němž se označí jednotlivě veškerý dlužníkův majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů, a veškerý jeho ostatní majetek, majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů se uvádí zvlášť.

2. Seznam závazků, v němž se označí jednotlivé veškeré závazky dlužníka¹⁴ vůči věřitelům, kteří mají právo na uspokojení ze zajištění a veškeré jeho ostatní závazky. Pokud je některý ze závazků výsondózní, vyznačí se tato skutečnost v seznamu závazků a přiloží se příslušné rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis. U každého závazku vůči věřiteli, který má právo na uspokojení ze zajištění, se označí očekávaná příslušnou položku seznamu majetku, popř. odkazem na údaj o očekávaných příjmech, majetek sloužící k zajištění příslušné pohledávky.
3. Listiny dokládající dlužníkovy¹⁵ příjmy za posledních 3 roky (např. kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání, výpisy z bankovních účtů).
4. Výpis z rejstříku trestů dlužníka¹⁶, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu, na starší než 3 měsíce, nebo obdobný doklad členského státu, v němž dlužník v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců.
5. Listiny, kterých se návrh na povolení oddlužení dovolává a listiny, které prokazují v návrhu na povolení oddlužení tvrzené skutečnosti.
6. Je-li návrh na povolení oddlužení podáván i jako insolvenční návrh a dlužník¹⁷ je zaměstnavatel – seznam svých zaměstnanců.
7. Je-li podáván společný návrh manželů na povolení oddlužení – kopie oddacího listu s písemně prohlášením obou manželů, že souhlasí s tím, aby všechny jejich majetek byl pro účely schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty považován za majetek ve společném jmění manželů; podpis obou manželů musí být úředně ověřeny.
8. Je-li dlužník právnická osoba – výpis z obchodního rejstříku nebo obdobného registru, pokud nelze existenci dlužníka ověřit v příslušném registru.
9. Písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem¹⁸ dohodl, s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% jeho pohledávky. Zároveň musí být uvedeno, jaká bude nejnižší hodnota plnění na kterém se s dlužníkem dohodl; podpis věřitele musí být úředně ověřen.
10. Jsou-li zde osoby ochotné poskytnout dlužníkovi za účelem splnění oddlužení dar nebo mu po dobu trvání oddlužení plátit pravidelné peněžní dávky – písemná darovací smlouva nebo smlouva o důchodu; podpisy těchto osob musí být úředně ověřeny.
11. Je-li dlužník zastoupen na základě plné moci – plná moc.

Zde očíslujte a označte veškeré přílohy, které, sou k návrhu na povolení oddlužení přikládány:

1	kopie O.P
2	výpis z rejstříku trestů
3	seznam vyživovaných osob a dětí
4	maný list + rozsudek
5	žádost o úpravu nákladů
6	doklady o příjmech
7	příjmy
8	seznam majetku - movitého
9	t.p
10	seznam majetku - nemovitého
11	seznam zaměstnanců
12	listiny které dokládají úpadek
13	seznam závazků
14	česká spořitelna
15	provident
16	Mgr. Jaromír Škára
17	pojištění
18	pojištění

9/2012

